

*J*IHOČESKÝ *H*EROLD

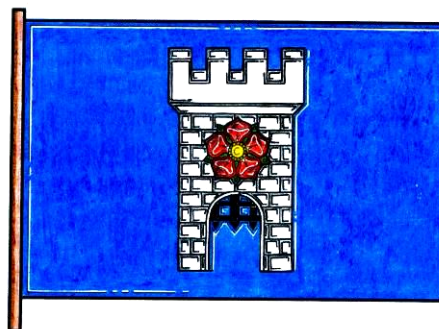
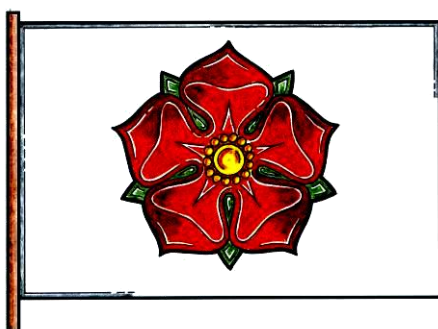
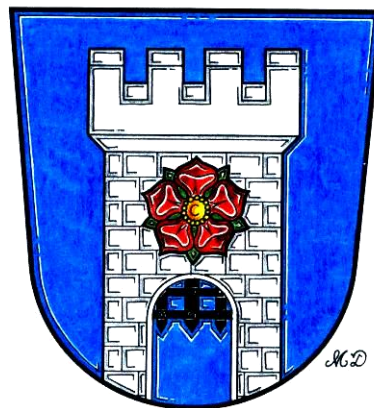
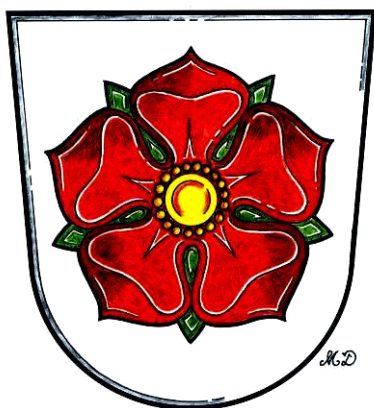

Časopis o historii a pomocných vědách historických

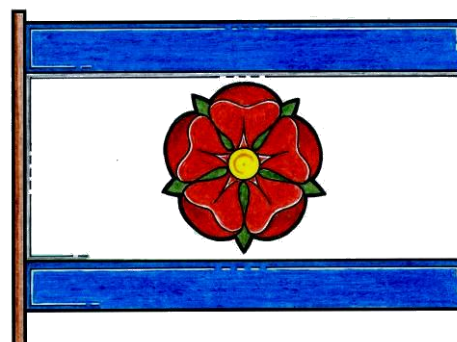
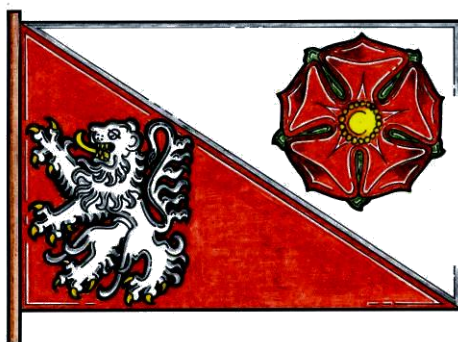
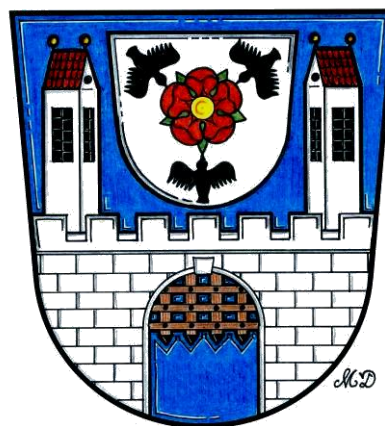
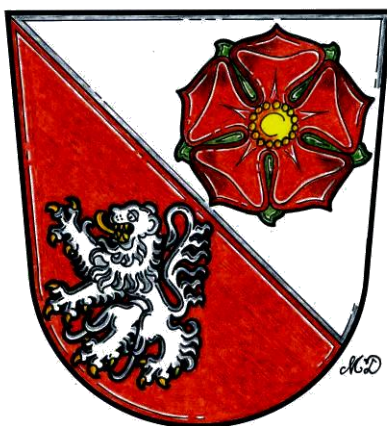
Vilém z Rožmberka

1/2011

Rožmberk nad Vltavou

Strunkovice nad Blanicí

Veselí nad Lužnicí

Český Krumlov

<i>Autor příspěvku</i>	<i>Název článku</i>	<i>strana</i>
Daněk Milan Ing.	Znaky obcí Jihočeského kraje se symbolem rudé růže I.	2
	Obsah	3
Daněk Milan Ing.	Úvodník	4
Daněk Milan Ing.	Znaky obcí Jihočeského kraje se symbolem rudé růže, díl 1.	5
Daněk Milan Ing.	Rožmberská známka	15
Milec Miroslav	Poklady z našich archivů	17
Chvojka Jiří PhDr.	Mincovníctví pánů z růže	19
Koželubová Kateř. Bc.	Rožmberskou medaili představil Jihočeský kraj	21
Daněk Milan Ing.	Výstava „Ve stopách rožmberských rybníkářů“ v muzeu v Netolicích	22
Jirsová Blanka Mgr.	Rožmberkové, řád sv. Jana Jeruzalémského a Strakonicko	23
Daněk Milan Ing.	„Chvála kresby“ Františka Doubka v písecké Sladovně	25
Daněk Milan Ing.	Výpis z Desk zemských roku 1601 o prodeji Českého Krumlova	26
Daněk Milan Ing.	Výstava „Rožmberské Novohradsko“ na hradě Nové Hradky	34
Daněk Milan Ing.	Výstava „Rožmberkové v literatuře“	36
Daněk Milan Ing.	Rožmberské Cipískoviště 2011	37
Daněk Milan Ing.	Výstava Rožmberkové, rod českých velmožů a jeho cesta dějinami	39
Daněk Milan Ing.	Rožmberská muzejní noc na tvrzi Žumberk	41
Daněk Milan Ing.	Zprávy, informace, recenze	42
Daněk Milan Ing.	Znaky obcí Jihočeského kraje se symbolem rudé růže II.	43
Daněk Milan Ing.	Znaky obcí Jihočeského kraje se symbolem rudé růže III.	44

Jihočeský Herold č. 1/2011

Časopis o historii a pomocných vědách historických

vydáván 2x ročně

číslo 1/2011 vydáno v Českých Budějovicích dne 31.12.2011

vydavatel : Ing. Milan Daněk, Dlouhá 18, 370 11 České Budějovice

evidenční číslo MK ČR E 14574

u časopisu není prováděna jazyková korektura

Kontaktní adresa pro příjem příspěvků:

Ing. Milan Daněk, Dlouhá 18, 370 11 České Budějovice

Telefon: 737 438 029 po celý den

e-mail: jihocesky.herold@seznam.cz

Dovolte mi, vážení přátelé a příznivci našeho časopisu, abych Vás všechny pozdravil v roce 2011. Pro nás je tento rok nadmíru důležitý a slavnostní. Nejenom proto, že letošní rok je významný pro českou a jistě i evropskou historii, neboť rod, který je v letošním roce oslavován – Rožmberkové – jistě přispěl nemalou měrou i do evropské historie, ale hlavně tím, že již uplynulo deset let od okamžiku, kdy poprvé spatřil světlo světa náš časopis. Ano, je to již deset let od okamžiku, kdy se několik nadšenců z řad přátel historie a pomocných věd historických v Českých Budějovicích dalo dohromady a stvořilo historicky první číslo časopisu Jihočeský Herold.

Začátky určitě nebyly jednoduché, vlastně jsme se všichni učili jak časopis dát dohromady, nejenom napsat jednotlivé články, ale dát těmto příspěvkům své místo v časopise, vytisknout jednotlivé stránky a z nich vytvořit celý sešit. Od svého založení až dodnes je vlastně náš časopis samizdatem. Jedině zásluhou povinných výtisků, výměny se spřátelenými organizacemi a uveřejněním na webových stránkách se rozšířil po území celé naší vlasti, a dokonce i za její hranice – v současné době máme čtenáře na Slovensku, v německy mluvících zemích a ve Švédsku.

Ptáte se, čím oslavíme toto desetileté výročí? Samozřejmě prací, a to prací na projektech, se kterými se tento rok přímo roztrhl pytel. Kolektiv autorů Jihočeského Heroldu byl v letošním roce spoluorganizátorem výstavy s pracovním názvem „Rožmberská růže v symbolech obcí Jihočeského kraje“. Tuto výstavu jsme spolupořádali s Jihočeským muzeem v Českých Budějovicích v radniční výstavní síni v období červenec – srpen 2011. Jejím obsahem byly znaky a vlajky obcí, ve kterých se jako hlavní, nebo doplňující symbol objevila rožmberská rudá růže.

A další spolupráce s Jihočeským muzeem ještě obsahuje naši účast na rozšíření expozice v prohlídkovém okruhu tvrze Žumberk, kde Jihočeské muzeum připravuje téma rožmberských rybníkářů. Výstava byla pořádána v rámci projektu příhraniční spolupráce s rakouským městem Weitrou, jejíž zástupci se také zúčastnili slavnostní vernisáže, pořádané na žumberské tvrzi v červenci letošního roku. Výstava má název „Ryby a lidé“.

Další akcí, která byla vyhlášena na letošní rok je spolupráce s Národním památkovým ústavem v Českých Budějovicích na rozšíření expozice na státním hradě v Nových Hradech, kde v rámci otevření návštěvní sezony otevřel NPÚ České Budějovice výstavu s názvem „Novohradsko Rožmberské“. V její náplni jsou mimo jiného znaky majitelů této lokality a také znaky purkrabích a hejtmanů hradu a města Nové Hradky.

A užijete si i Vy, čtenáři Jihočeského Heroldu. Pro letošní rok jsme pro Vás připravili zpestření formou zajímavých článků, které budou celý tento rok zaměřené na právě probíhající „Rožmberský rok“. I my jsme se rozhodli letošní dvě čísla „symbolicky obléct“ do rožmberských barev. Proto například již avizované představení obcí s rožmberským symbolem, zveřejnění kupní smlouvy mezi Petrem Vokem z Rožmberka a králem Rudolfem II. na hrad a panství Český Krumlov, v rubrice „Poklady z našich archivů“ představíme zajímavé rožmberské listiny a v článku nového příspívatele představíme Rožmberky ne jako hospodáře a renesanční šlechtice, ale jako vojevůdce. Do druhého čísla také připravujeme nahlédnutí do testamentu Petra Voka z Rožmberka, další zajímavou listinu a pokračování představení dalších jihočeských měst a obcí se znamením rudé růže. Kromě toho Vás samozřejmě také chceme seznámit s novými knihami, které se objevily na pultech našich knihkupců, ale i výstavami, které jste mohli, nebo které budete moci shlédnout v rámci probíhajících oslav Rožmberského roku.

Je toho poměrně dost, na co se v letošním roce můžete těšit. Ať Vám tedy čas smysluplně ubíhá.

Nedávno jsem si při toulkách Českými Budějovicemi koupil knihu. Nebyla už nová, koupil jsem ji v antikvariátu, ale svým obsahem je zatím unikátní a ani současní autoři zatím nedokázali její obsah překonat. Prostě je zatím tím nejlepším, co je možné v oblasti komunální heraldiky sehnat. Jednalo se o knihu Jiřího Čarka „Městské znaky v českých zemích“. Je sice pravda, že některé údaje v ní již byly doplněny, ale zatím dva pokusy o její překonání z pera kolektivu kolem pana Josefa Augustina skončily neúspěchem. Ani kniha Česká republika ve znacích, symbolech a erbech, ani Velká encyklopedie měst a obcí ČR dílo Jiřího Čarka nepřekonaly. V prvním případě mne naprosto zklamala obrazová část a ani ve druhém případě nebyla příliš šťastná volba uveřejnění jednotlivých obecních symbolů. Mnohdy naprosto amatérské kresby celé dílo rozhodně nevylepšili. A naprosto mimo bylo v obou knihách uveřejňování jmen všech volených poslanců – to přece s tématem knihy nemělo naprosto nic společného. Obě knihy tím pouze naprosto nesmyslně získaly mnoho stran navíc a i jejich cena byla mimo možnosti případných zájemců o toto téma.

Při prohlížení mnou koupené knihy mne zaujalo používání určitých symbolů, či spíše zemědělských plodin v různých částech naší vlasti. Například oblast jižní Moravy se pyšní mnoha znaky, ve kterých je vinná réva. Vinná réva jako různobarevný hrozen, vinná réva na stonku s listy, vinná réva vyobrazená jako celá rostlina. Je to pochopitelné, protože právě tam se vínu dobře daří a právě tam lidé tuto hospodářskou plodinu umně zpracovávali do formy lahodného moku. Podobná situace je na téměř opačném konci naší vlasti. V oblasti východních a severních Čech zase mnoho obcí ve svém znaku má jinou hospodářskou rostlinu – len. Rozdíl proti jihu Moravy je pouze v tom, že rostlina lnu se téměř vždy zobrazuje v přirozených barvách, nebo pouze jako modrý kvítek. I tady je použití této plodiny v obecních symbolech pochopitelné, protože lidé se právě v těchto oblastech živili zpracováním této zemědělské plodiny.

Ale co růže – jaký byl důvod toho, že právě v oblasti jižních Čech se vyskytuje hojně květ plané růže a je celkem jedno, zda jeho barva je přirozená – červená, nebo bílá, žlutá, zelená, modrá či dokonce černá. Růže přece není hospodářsky zpracovatelnou plodinou, je to rostlina

okrasná a navíc ji lze celkem dobře pěstovat po celém území naší vlasti – a taky má trny. Tak jaký byl důvod toho, že tolik jihočeských obcí má ve svém symbolu právě květ této rostliny. Většina obyvatel našeho kraje už určitě uhodla kam mířím. Ano, je to tak – růže se do symbolů našich obcí dostala z toho důvodu, že velká většina z nich byla v majetku některého z rodů Vítkovců, rodů v jejichž erbu byl právě květ růže. Prapředek tohoto rodu, Vítek z Přčice by byl jistě velice potěšen, kdyby viděl současné symboly obcí Jihočeského kraje. Ve více jak padesáti symbolech jsem totiž napočítal symbol, který byl převzat z erbů Vítkovských rodů. A to jsem počítal víceméně jen růže červené.

Co se týká historických znaků, tam je situace celkem jasná – statut města a tedy i právo užívat znaku a pečeti mohla dosáhnout jen královská města – a tam byly většinou ve znacích symboly královské, a poddanská města, která převzala do

svých znaků symbol, který nosila jeho vrchnost – v našem případě rudá růže pánů z Rožmberka. A tak se tento symbol objevil například ve znaku Bavorova, Deštné, Dolního Bukovska, Horní Stropnice, Hořic na Šumavě, Jistebnice, Miličína, Mýta, Nechanic, Radnice, Rožmberka nad Vltavou, Cetvin, Sedlčán, Mezimostí a Zbiroha. A to jsem vyjmenoval pouze několik měst a městeček v jejichž znaku je růže jako dominantní symbol, protože tyto znaky se vyvinuly z pečeti vrchnosti, která v těchto sídelních celcích vládla – pánů z Rožmberka. A jak jistě pozorný čtenář zjistil, některá z nich neleží v Jihočeském kraji. Najdou se zde městečka ze západních, středních i východních Čech. A podobná situace je u novodobých obecních znaků, které jsou obcím udělovány od doby nedávné – i tyto novodobé obecní symboly obsahují rožmberskou rudou růži. I zde navrhovatelé novodobých znaků, vycházejíc z historie té které obce zakomponovaly symbol rudé růže pradávných majitelů panství do nových obecních znaků. V okrese České Budějovice je do dnešního dne celkem 16 obcí s rudou růží ve znaku, z toho 13 z nich jsou znaky novodobé, jenom Borovany, Dolní Bukovsko a Horní Stropnice mají růži ve znaku danou historicky.

Tentokrát jsem tuto rubriku začal tak trochu netradičně, a to vzhledem k právě probíhajícímu „Rožmberskému roku“. A budu i nadále trochu netradičně pokračovat. Tento díl seriálu, ve kterém Vás seznamuji s novými znaky obcí Jihočeského kraje trochu pozměním a pro tento rok se budeme zabývat naopak obcemi a městy, které mají ve znaku rudou růži historicky. A navíc bude tento a následující díl povídání o znacích obcí tak trochu rozšířen. Normálně jsou v této rubrice v jednom čísle časopisu představeny vždy 4 obce – pro letošní rok ale udělám výjimku – v každém čísle představím dokonce celých 12 obcí a to i co se týká barevných příloh, tedy i druhé, třetí a čtvrté strany obálky.

První dnes představovaným městem je **Rožmberk nad Vltavou**. Městečko Rožmberk leží v údolí na břehu řeky Vltavy ve vzdálenosti asi 25 km jižně od Českého Krumlova. Bylo založeno v polovině 13. století na obchodní cestě vedoucí z Českého Krumlova jižním směrem přes hraniční průsmyky (Vyšebrodský průsmyk) do Rakouského města Linec a bohatého horního Podunají. Hrad a město pod ním založil příslušník významného jihočeského šlechtického rodu Vok z Rožmberka a podle něj byl také pojmenován. Hrad byl původním centrem panství a obydlím vladaře rodu. Původně německý název Rosenberg je zmiňován již za vlády krále Václava I., tedy přibližně v roce 1250. Ačkoliv byl hrad postaven na výhodné strategické poloze, byl několikrát za svou existenci dobyt. Nejintenzivnější stavební úpravy objektu hradu se vztahují k posledním majitelům z řad Rožmberků – Vilémovi z Rožmberka, který hrad a rovněž titul vladaře získal po dovršení 16 let svého života, v roce 1551, a také Petrovi Vokovi z Rožmberka, který panství i titul vladaře zdědil po smrti svého bratra v roce 1592. Petr Vok se také postaral o změnu Rožmberského hradu na moderní renesanční sídlo. Roku 1601 Petr Vok postoupil rodové sídlo Janu Zrinskému ze Serinu, který zde žil až do své smrti v roce 1612. V roce 1620 se stal novým majitelem Rožmberka císařský generál Karel Bonaventura de Longueval-Buquoy a v držení tohoto rodu městečko zůstalo až do roku 1945, kdy byl veškerý majetek rodu na základě Benešových dekretů konfiskován. Pro hrad byl důležitý Jiří Jan Jindřich Buquoy, který žil v letech 1814 – 1883 a byl vášnivým sběratelem umění. Ten v duchu romantizmu přebudoval Rožmberk na rodové muzeum. V této době se radikálně změnil i vzhled hradu. Po roce 1945 byl hrad zpřístupněn veřejnosti. Rožmberk získal již v minulosti statut města, který mu byl navrácen v roce 2006. Jako znaku užívalo město Rožmberk znamení své vrchnosti, pánů z Rožmberka. Znak se tedy patrně vyvinul z pečeti s panským erbem. Nedotčená příroda, nádherná pasáž toku řeky Vltavy a historické zázemí obce jsou velkými lákadly pro turisty z celého světa. Poblíž se též nalézá přírodní rezervace Dolní Jílovice se zbytky bukojedlového přirozeného lesa. A památkami, na které město Rožmberk láká turisty jsou hlavně hrad Rožmberk nad Vltavou, nový zámek - dnes používaný jako ubytovací zařízení kostel svatého Mikuláše, o němž je první zmínka z roku

1271, několik domů stojících na náměstí, postavených v 17. a 18. století se zajímavými štíty, starý a nový židovský hřbitov a kaple svaté Anny ve Studenci.

Popis znaku: „*Ve stříbrném štítě červená růže se zlatým semeníkem a zelenými kališními lístky*“.

Popis vlajky: „*Bílý list s červenou růží se žlutým semeníkem a zelenými kališními lístky*“.

Druhé městečko, které dnes představují jsou **Strunkovice nad Blanicí**. Městečko se nachází na řece Blanici, v podhůří Šumavy, asi deset kilometrů severovýchodně od okresního města Prachatic. Jedná se o velmi staré sídelní místo, které založil jeden z menších slovanských rodů (Ztronkovici), který se na Prachaticku usadil. Označení Ztronkovice je poprvé uváděno na listině, kterou byl majetek, a tedy i Strunkovice, potvrzen klášteru sv. Jiří na Hradčanech od krále Otakara, krále Václava I. a papeže Řehoře IX. 2.července 1233. Na listině z roku 1290 najdeme další písemnou zmínku o Strunkovicích – listina pojednává o osobě Voka z Krumlova, Strunkovic a Fridlandu, který pravděpodobně nechal ve Strunkovicích postavit hrad či hrádek – to například dokládá i místní název lokality „Na hradišti“, a je možné, že na stejném místě ještě dříve stávalo hradiště původních zakladatelů sídla. Jedná se o skalnatý ostroh nad řekou Blanici. Objekt hradu ale pravděpodobně neměl dlouhého trvání, neboť již před husitskými válkami byl opuštěn a pozvolna se rozpadal, takže dnes po něm není ani památky. A o tom, že ve Strunkovicích pravděpodobně stával hrad svědčí například i to, že roku 1504 bylo Petrem z Rožmberka uděleno právo používat vlastní pečeť. A na základě této pečeti je i historický znak města. Jeho popis v knize Jiřího Čarka *Městské znaky v Českých zemích* je poněkud odlišný od toho, který najdete v Registru komunálních symbolů (dále jen REKOS) na webových stránkách Parlamentu ČR, a proto jej zde uvádím: Na modrém štítě stojí stříbrná věžovitá městská brána, budovaná z kvádrů a vrcholící cimbuřím o čtyřech stínkách. V bráně je vytažená černá mříž a nad branou pod cimbuřím je červená pětilistá růže rožmberská se zlatým středem a zelenými listy kališními. Pojednání o výše uvedené listině najdete na jiném místě tohoto čísla časopisu. Strunkovice patřili k panství Bavorovskému. V současnosti tvoří obec Strunkovice nad Blanicí kromě samotných Strunkovic dalších 7 místních částí. Jedná se o osady Blanička, Malý Bor, Protivec, Svojnice, Sipouň, Velký Bor a Žichovec. Obec Strunkovice nad Blanicí byla s účinností od 10. října 2006 byla stanovena městysem.

Popis znaku: „*V modrém štítě stříbrná kvádrovaná věž s cimbuřím a prázdnou branou s polovytaženou černou mříží. Nad branou červená růže se zlatým semeníkem a zelenými lístky*“.

Popis vlajky: „*Modrý list; uprostřed bílá kvádrovaná věž s cimbuřím a prázdnou branou s polovytaženou černou mříží. Nad branou červená růže se žlutým semeníkem a zelenými kališními lístky*“.

Třetím dnes představovaným městem je **Veselí nad Lužnicí**. Město Veselí nad Lužnicí leží ve středu jižních Čech, na soutoku řek Lužnice a Nežárky a Bechyňského potoka. Město vzniklo spojením dvou sídelních celků – Veselí nad Lužnicí a Mezimostí nad Nežárkou, a to nařízením ministra vnitra od 1. 1. 1943. Tehdejší oficiální jednotný německý název byl „Frohenbruck“ a český úřední název Veselí nad Lužnicí. V poválečných letech se mezimostí marně snažili opět rozdělit spojená města. Kdy přesně vzniklo Veselí vlastně nevíme, ale osídlení místa bylo pravděpodobně mnohem starší, jak dokládá nález popelnice z mladší doby bronzové při výkopových pracích jednoho z domů kolem náměstí. Nejprve byla pravděpodobně vybudována tvrz v severozápadní části, na vyvýšeném místě zvaném „Na talíři“. Pod touto tvrzí vznikla následně osada Veselí. První písemná zmínka o obci pochází z roku 1259, kdy ji vlastní Vok z Rožmberka. Roku 1302 se Veselí stalo majetkem krále Václava II. a za vlády Karla IV., roku 1362 bylo Veselí povýšeno na královské město. Vzhledem k tomu, že nemělo hradby, bylo v průběhu 15.století několikrát vypleněno a

vypáleno. Vzhledem k tomu, že Veselí leží ve výhodné strategické poloze, stalo se za třicetileté války častým ležením vojsk jednotlivých válčících stran. Vzhledem k tomu že bylo celé panství dosti zpustošeno, lidé z Veselí i Mezimostí utíkali, takže po třicetileté válce zde zůstala sotva polovina původního obyvatelstva. Od 2.dubna 1660 je celé třeboňské panství darováno Janu Adolfo Schwarzenbergovi. Plnou samostatnost získalo město až v roce 1918. Osada Mezimostí je poprvé připomínána až ve 14. století a to v souvislosti s Veselskou tvrzí. Zde také stávala tvrz, stávala při soutoku Lužnice a Nežárky. Jejimi majiteli byli Jeníkové z Mezimostí a ve znaku nosili chrta. Dalšími majiteli tvrze v Mezimostí se v průběhu 14.století stal například Oldřich z Rožmberka a poté Vilém z Landštejna a roku 1465 ji Jan z Rožmberka prodal obci Mezimostí. Roku 1494 se Mezimostí stalo městem v důsledku rozhodnutí Petra z Rožmberka, a to se všemi právy svobodných měst. Tak jako Veselí, i Mezimostí doplácelo na strategickou polohu a bylo několikrát vydrancováno a vypáleno. Proti Veselí zažilo ale Mezimostí více povodní – bylo přímo na břehu řek. V roce 1890 například byly při povodni strženy všechny mosty. Svůj význam zvýšilo v průběhu 19.století, kdy se stalo důležitou křižovatkou železničních tratí a 13. listopadu 1908 bylo císařem Františkem Josefem I. povýšeno na město. O spojení dvou měst jsem psal již výše. V minulosti se o spojení měst jednalo několikrát, ale vždy bez úspěchu. V obou městech žili neústupní patrioti, kteří se navzájem častovali nelichotivými přezdívkami – veselským se říkalo „košťálníci“ a meziměstským zase „chramost'áci“. K nejvýznamnějším architektonickým památkám patří renesanční domy na náměstí. Radnice je z roku 1579 a byla částečně barokně upravená před rokem 1763. Muzeum „Weisův dům“ s psaníčkovými sgrafity je spolu s radnicí dominantou severní strany náměstí T. G. Masaryka. Za pozornost jistě stojí i dům na západní straně náměstí se třemi renesančními štíty. Veselský kostel je původně gotický, upraven byl v renesanci. Nese jméno Povýšení sv. Kříže a nadmořská výška kopečku, na kterém je postaven, je 429 m n. m. Významnou památkou je i secesní sokolovna z roku 1905. Původně měly oba sídelní celky svůj samostatný znak – Veselí stříbrného lva v červeném poli a Mezimostí rudou pětistou růží ve stříbrném poli. Výměrem Ministerstva vnitra ze dne 22.března 1950 zn. 171/10-1950-I/2 byl dán tomuto spojenému městu nový znak. Jeho popis je v knize Jiřího Čarka, kterou jsem již uváděl výše také rozdílný od popisu v REKOSu a proto jej také uvádím: „Štít nakoso dělený. V horní, stříbrné polovině je červená pětistá růže se zlatým středem a zelenými lístky kališními, v dolní, červené polovině je stříbrný jednoocasý nekorunovaný lev ve skoku, s jazykem a drápy zlatými, obrácený doprava“.

Popis znaku: „*Ve stříbrno - červeně kosmo děleném štítě, nahoře červená růže se zlatým semeníkem a zelenými kališními lístky, dole stříbrný lev se zlatou zbrojí a stříbrnými zuby*“. Popis vlajky: „*Červeno - bíle kosmo dělený list. V červeném poli bílý lev se žlutou zbrojí, a bílými zuby, v bílém poli červená růže se žlutým semeníkem a zelenými kališními lístky*“.

Čtvrtým zde představovaným městem je **Český Krumlov**. První zmínkou o tom, že město již existuje je listina datovaná rokem 1253, na které je mezi svědky uváděn také „**Witigo De Chrumbenowe**“ – Vítek z Krumlova. Město samo dle historiků vznikalo ve dvou samostatných rovinách – první část, nazývaná Latrán vznikla spontánně jako zázemí panského sídla – hradu, a byla obydlena lidmi, kteří zajišťovali hospodářský chod hradu. Druhá část vznikla nedaleko jako samostatné sídliště ve tvaru typickém pro tehdejší kolonizaci se čtvercovým náměstím v centru, z něhož vybíhají ulice k městským hradbám. Tato část města je poprvé v listinách uváděna v roce 1274. Ve městě bylo obyvatelstvo české a německé. Když roku 1302 vymřeli páni z Krumlova, Jindřich z Rožmberka si na králi Václavu II. vymohl porušení práva odúmrti a převedení krumlovských panství do držení Rožmberků. Ti také posléze přenesli právě do Krumlova hlavní sídlo svého rodu. Město i hrad za vlády rodu Rožmberků zaznamenaly největší rozkvět. Rozvíjela se řemesla a obchod, stavěly se honosné měšťanské domy, město bylo nadáno nejružnějšími právy, jako právem milovým, várečným,

trhových. Byly vystavěny masné krámy, pivovary, dvakrát ročně se konal jarmark. Postupně byly městu panovníky povoleny čtyři výroční trhy, dále pak trh koňský a dobytčí. Krumlovští obchodovali s městy v Čechách i v Horním Rakousku. V tomto období se v Krumlově datují rovněž počátky těžby stříbra, jež byla podporována vrchností i městskou správou, a město se dokonce po určitou dobu nazývalo svobodným horním městem. Dne 14. 8. 1555 spojil Vilém z Rožmberka dosud samostatné městské části - Latrán a Staré město - v jeden celek, aby tak zabránil neustálým četným sporům o jednotlivá privilegia. Petr Vok z Rožmberka, poslední člen rodu, byl v důsledku svého zadlužení donucen postoupit roku 1601 Krumlov císaři Rudolfovi II. Habsburskému, který sem na krátkou dobu dal umístit svého levobočka dona Julia d'Austria. V lednu 1611 město čelilo náporu pasovských vojsk, za třicetileté války bylo obsazeno císařskými vojsky a roku 1648 došlo ke vpádu Švédů. Třicetiletá válka přinesla městu také novou vrchnost, císař Ferdinand II. Habsburský jej roku 1622 udělil štyrskému rodu Eggenberků za to, že ho v průběhu třicetileté války finančně podporovali. Eggenberkové měli Český Krumlov v držení po tři generace. Až ve své třetí generaci, v osobnosti Jana Kristiána I. z Eggenberku, tento rod výrazněji ovlivnil vzhled města i zámku velkorysou stavební činností a bohatým kulturně společenským děním. Rod Eggenberků vymřel počátkem 18. století a roku 1719 nastupují na Krumlov jejich dědicové - Schwarzenberkové. Za vlády Josefa Adama ze Schwarzenberku Český Krumlov potřeby překročil pomyslné hranice provincionality a úrovní svého stavebního dění, kulturního a společenského života se zařadil na úroveň předních šlechtických sídel ve střední Evropě. Rovněž architektonická tvář města zaznamenala v 19. století mnohé změny. Byly zrušeny městské hradby, a až na jednu (Budějovickou), i všechny městské brány. Poblíž zámecké zahrady byly v závěru 19. století otevřeny tuhové doly, provoz zahájila továrna na lišty a rámečky a nový papírenský závod ve Větrní. Výnosem ministerstva vnitra z 30.4.1920 byl dosavadní název města Krumlov nahrazen názvem Český Krumlov, který byl uváděn již v roce 1439. Od poloviny 60. let 20. století je věnována péče o uchování památkové hodnoty města Český Krumlov (r. 1963 vyhlášena městská památková rezervace), které je dnes zařazeno do Seznamu světového kulturního a přírodního dědictví UNESCO (od r. 1992). Vzhledem k tomu, že v REKOSu není popis znaku uveden, nahrazuji jej i tentokrát opět popisem z knihy Jiřího Čarka. Uvádím zde však pouze popis štítu, protože ten je také na vyobrazení. Kromě toho mají některé historické znaky měst rovněž přílbu, přikryvadla, točenici a klenot, ale ty se v současné době již nepoužívají.

Popis znaku: „*Na modrém štítě je stříbrná hradební zeď s otevřenou branou bez vrat. Nad zdí je cimbuří se sedmi stínkami, v bráně je vytažená hnědá dřevěná mříž s černými kovovými hroty. Po obou stranách brány vystupují nad zdí dvě stříbrné věže z nichž jsou viditelné vždy dvě strany. V každé věži je na každé straně úzké a vysoké okno. Věže vrcholí sedlovou červenou střechou. Mezi věžemi je stříbrný štítek a v něm tři černí rozkřídlení havrani směřující ke středu a držící svými zobáky červenou rožmberskou růží se zlatým středem a zelenými lístky kališními*“.

Popis vlajky: „*List tvoří tři vodorovné pruhy, modrý, bílý a modrý, v poměru 1:4:1. V bílém pruhu červená růže se žlutým semeníkem a zelenými kališními lístky*“.

Pátou dnes představovanou obcí je **Přední Výtoň**. Obec Přední Výtoň se nachází na pravém břehu vodní nádrže Lipno a její území sahá až po státní hranici s Rakouskem. Je složena celkem ze šesti sídelních celků (Jasánky, Pasečná, Předmostí, Přední Výtoň, Svatý Tomáš a Zadní Výtoň). Heurafl je první písemně doložený název dnešní Přední Výtoně a v němčině je tento název používán dodnes. Různí autoři kladou příchod poustevníků do Heuraflu již do roku 1357. V té době začalo intenzivní osidlování pravého břehu Vltavy, o čemž svědčí urbář z roku 1379, kde je poprvé písemně připomínána většina osídlení na území dnešní obce Přední Výtoň. Německý název "heurafl" znamená lesní chýše a poustevnický řád

sv. Pavla vedl zcela nenáročný život v naprosté odloučenosti od ostatního světa. Poklidný život eremitů byl přerušen pravděpodobně v letech 1423 až 1425, kdy husitská vojska táhla krajem a vypálili nedaleký rakouský Haslach, se svými divokými hordami v Heurafflu dílem zabili a dílem zde žijící poustevníky vyhnali. Následně bylo osídlení opět obnoveno. Po roce 1945 došlo k vysídlení původních obyvatel německé národnosti, které vystřídali noví dosídlenci. Postupem doby zde vzniká prosperující zemědělský závod. Po r. 1989 dochází k jeho privatizaci. Upouští se od intenzivního hospodaření, zůstává jen u chovu dobytka a prudce se snižuje počet zaměstnanců. V místě nejsou pracovní příležitosti a počet obyvatel klesá téměř na polovinu původního počtu. Dominanta kraje, zřícenina Vítkova Kamene nad osadou Svatý Tomáš byla díky nadšencům opravena. Z plošiny věže je překrásný pohled po okolí a za příznivých podmínek i na rakouské Alpy. Byly opraveny kostely v Přední Výtoni a Svatém Tomáši, kde jsou slouženy mše. Znak byl obci udělen rozhodnutím předsedy PS PČR č. 46 ze dne 17.4.2009.

Popis znaku: „*V zeleném štítě pod zvýšenou stříbrnou vlnitou hlavou vyrůstající stříbrná věž s cimbuřím, v ní černý havran s bochníkem chleba přirozené barvy v zobáku stojící na červené růži se zlatým semeníkem a zelenými kališními listy*“.

Popis vlajky: „*List tvoří tři svislé pruhy, zelený, bílý a zelený, v poměru 1 : 2 : 1. V bílém pruhu černý havran s hnědým bochníkem chleba v zobáku, stojící na červené růži se žlutým semeníkem a zelenými kališními listy*“.

Šestým představovaným sídelním celkem je město **Kaplice**. Město se rozkládá v malebné krajině na úpatí Novohradských hor, na levém břehu řeky Malše. Vzniklo v raném středověku jako trhovářská ves na důležité obchodní stezce, která spojovala Horní Rakousko s jižními Čechami. Stezka, po níž se hlavně dopravovala sůl. První písemná zmínka o Kaplici je z roku 1257. V písemných pramenech z 1. poloviny 14. století se sice Kaplice několikrát uvádí jako městečko, ale v té době ještě městem nebyla. Povýšení na město se Kaplice dočkala až v roce 1382. Kaplice byla poddanským městem panství, náležejícího ke hradu Pořešín a později přešla pod panství Nové Hradky. Roku 1434 získal hrad Pořešín i s ním i městečko Kaplici Oldřich II. z Rožmberka. Po vymření Rožmberků jej na krátký čas měli v majetku Švamberkové, a od roku 1620 získal novohradské panství do majetku císařský generál a vojévůdce Karel Bonaventura de Longueval-Buquoy. Za dobu své existence získalo město řadu výsad, které příznivě ovlivňovaly jeho hospodářský rozvoj. Ale ani špatné roky se městu za dobu její existence nevyhnuly. Mezi ně by se daly zařadit například časté požáry a plnění v neklidných válečných dobách, zejména za husitských nepokojů a během třicetileté války. Mezi významné občany Kaplice by se dal zařadit farář Ferdinand Kindermann, osvěceničsky orientovaný pedagog a později litoměřický biskup. Ten v letech 1771 až 1775 v Kaplici působil a vybudoval zde vzornou školu, jejíž pověst záhy přesáhla hranice Čech. Po zrušení poddanství a odstranění vrchnostenského systému v polovině 19. stol. se město stalo podle nového administrativního členění sídlem politického i soudního okresu. Přes mnohé následující reorganizace a politické zvraty zůstalo okresním městem až do roku 1960. Město i celou okolní oblast však čekal v letech následujících po skončení II.světové války složitý vývoj. Mnoho nových dosídlenců v souboji s tvrdými podmínkami podlehl a Kaplicko se jim tak nestalo novým domovem. Nemalou měrou k tomu přispěl i komunistický režim, který krátce po osídlení násilným zakládáním družstev a státních statků bral lidem půdu, sotva ji dostali a začali na ní hospodařit. Město si však uchovalo svoji tvář a od šedesátých let se začalo utěšeně rozrůstat. Byly postaveny nové školy, nové průmyslové podniky, nová sídliště, přicházeli noví lidé. Ke Kaplici v současnosti náleží též osady Blansko, Dobečov, Hradiště, Hubenov, Květoňov, Mostky, Pořešín, Pořešínek, Rozpoutí, Rožnov a Žďár. Asi 5 km od Kaplice, severně po řece Malši, se na skalním ostrohu nalézá zřícenina hradu Pořešín ze 13.století. jižním směrem od Kaplice ve vzdálenosti asi 7 km se nachází bývalý strážní hrádek

Louzek. Hrad je doložený koncem 14. století, zpusťl pak v rukou Oldřicha z Rožmberka, poté co mu jej synové někdejšího majitele Jana z Malovic asi ne zcela dobrovolně postoupili. A konečně východně od Kaplice oblasti Slepíčních hor leží zřícenina hradu Sokolčí, doloženého ve 14. stol. Nevelký hrad se skrývá na skalnaté ostrožně vysoko nad říčkou Černou.

Popis znaku: „*Na modrém štítě je v dolní části stříbrná hradební zeď s cimbuřím o osmi stínkách, za níž vynikají dvě rovněž stříbrné čtyřhranné věže, každá s černými dveřmi, oknem a s cimbuřím o třech stínkách. Nad ním je červená valbová střecha se zlatými makovicemi. Mezi věžemi je červená pětistá rožmberská růže se zlatým středem a zelenými kališními listy*“.

Popis vlajky: „*Modrý list s bílým zubatým žerďovým pruhem širokým jednu čtvrtinu délky listu s pěti čtvercovými zuby a čtyřmi stejnými mezerami. V modrém poli červená růže se žlutým semeníkem a zelenými kališními listy*“.

Město **Třeboň** je sedmým představovaným sídelním celkem. Počátky města sahají asi do poloviny 12. století, kdy na jedné ze stezek procházejících širokým pohraničním hvozdem vznikla malá osada či snad jen dvorec. Celé rozsáhlé území dostal od krále výsluhou první známý člen později rozvětveného rodu Vítkovců, podnikavý Vítek z Prčic. V polovině 13. století koupili toto území bratři Pelhřim a Ojř z landštejnské větve Vítkovců. Kolem roku 1300 lze již v Třeboni předpokládat městské opevnění, zesílené zvenčí vodním příkopem. Třeboň se stala střediskem rozšiřujícího se panství. K roku 1341 se označuje jako město a do roku 1366 se objevuje i její český název vedle dosud užívaného Witigenowe a Wittingau. V roce 1366 se vlastníky Třeboně a přilehlého panství stali bratři z Rožmberka, za nichž město nabylo na významu a bohatství. Již následujícího roku založili Rožmberkové v Třeboni klášter, roku 1376 udělili městu tzv. právo měst královských a roku 1378 mu od krále Karla IV. vymohli výsadu na dovoz solí. Koncem 14. století se už město opevňovalo zděnými hradbami a příkopem. Toto opevnění spolu se zesíleným hrádkem a s okolním bažinatým terénem vytvářelo z Třeboně téměř nedobytnou pevnost. Tak tomu bylo i v husitských válkách, kdy město odolalo několikerým útokům. Největšího rozmachu dosáhla Třeboň v 16. a na počátku 17. století, zejména za vlády posledních dvou Rožmberků, bratrů Viléma a Petra Voka z Rožmberka. Nová éra budování a rozkvětu nastala postavením Jakuba Krčína z Jelčan do čela všeho rožmberského podnikání. Krčínovy hospodářské reformy zasáhly i město Třeboň a jeho nejbližší okolí. Toto šťastné období Třeboně skončilo vpády pasovských vojsk, vymřením Rožmberků a několika zhoubnými požáry. Další nesmírné utrpení přenesla Třeboni a jejímu okolí třicetiletá válka. Roku 1660 se stali novými vlastníky třeboňského panství Schwarzenbergové, v jejichž držení pak zůstalo až do dvacátého století. Třeboň se jen pomalu zotavovala z válečných ran a zaostávala i hospodářsky. K oživení jinak poklidného života města došlo v polovině 19. století, kdy se Třeboň stala okresním městem. Významné změny v životě města nastaly po první světové válce, kdy byl v rámci první pozemkové reformy všechn schwarzenberský hospodářský majetek převeden na stát. Druhá světová válka si i v Třeboni vyžádala své oběti. Po válce proniká do města první větší průmysl (oděvní závod a zemědělská velkovýroba). Roku 1960 byl zrušen třeboňský politický okres a město obdrželo lázeňský statut. Ve městě je mnoho historických památek z nichž je možno uvést: budovu historické radnice, zámek, pivovar, Mariánský sloup, Budějovická, Novohradská a Svinenská brána, Schwarzenberská hrobka, bývalý augustiniánský klášter a také rybník Svět.

Popis znaku: „*Na modrém štítě je nízká hradební zeď stříbrné barvy, budovaná z kvádrů. Vrcholí cimbuřím o sedmi stínkách. Za ní vystupují dvě čtyřúhlé, rovněž stříbrné věže. Každá má velké gotické okno v dolním poschodí a dvě menší okna v horním patře. Vrcholí třemi stínkami cimbuří, červenou stanovou taškovou střechou se zlatou makovicí. Mezi věžemi nad hradbou je stříbrný štít s červenou pětistou rožmberskou růží a stejné znamení je na korouhvi, která trčí šikmo z pravého horního okna levé věže*“.

Popis vlajky: „*List se dvěma vodorovnými pruhy, horní bílý s červenou růží z městského znaku, dolní červený*“.

Horní Dvořiště je osmou představovanou obcí. Horní Dvořiště leží ve vyvýšené náhorní poloze západně od výrazného hřbetu Tábor (823,6 m. n. m.), tvořícího rozvodí Větší Vltavice a Malše. Pro přesnější určení, leží Horní Dvořiště na hranicích mezi ČR a Rakouskem, ve vzdálenosti asi 6 km jihojihovýchodně od Rožmberka nad Vltavou. První písemná zmínka o obci pochází z roku 1278. Městečko bylo založeno jako pohraniční osada pány z Rožmberka a je pravděpodobné, že bylo založeno na původním místě, kde byla ves Myšlany. Roku 1504 Petr I. z Rožmberka obdařil obyvatele ve svém privilegii městským právem a osvobodil obyvatele od odúmrti. Na základě privilegia se směly konat ve středu pravidelné týdenní trhy, které působily na rozmach řemeslné výroby a místní hospodářské podnikání. Symbolem právního postavení se stala městská pečeť se znakem města. Městská práva byla rozšířena roku 1577 o hospodářskou výsadu vaření bílého a ječného piva pro místní spotřebu. V průběhu 16. století se zde vytvořily předpoklady pro rozvoj řemeslné výroby a řemeslníci se sdružovali v ceších, jimž byly udělovány cechovní pořádky. V roce 1564 udělil Vilém z Rožmberka privilegium hornodvořištským kovářům a cech řezníků obdržel tyto výsady od Petra Voka z Rožmberka roku 1597. V 18. století se zde rozšířila činnost soukeníků, krejčích, mlynářů, pekařů, kameníků a zedníků. Hrabě Ferdinand Buquoy zřídil roku 1674 v Horním Dvořišti mýto a stanovil poplatky za různé zboží, které kupci převáželi. Městečko postihlo mnoho zhoubných požárů. Nejstarší zprávy jsou z let 1554 a 1557. V roce 1738 vyhořelo celkem 46 domů a kostel sv. Michala. Roku 1772 zničil požár celou obec. Tyto časté požáry setřely starobylý ráz budov i celého městečka.

Popis znaku: „*Na červeném štítě stojí čtyřhranná věžovitá brána stříbrné barvy. Otevřený vjezd bez vrat má do polovice vytaženou černou mříž, nad vjezdem jsou dvě štěrbiny pro trámy a řetězy padacího mostu. Věž vrcholí cimbuřím o čtyřech stínkách. Nad vjezdem je na věži červená pětilistá růže se zlatým středem a zelenými lístky kališními*“.

Popis vlajky: „*Červený list; uprostřed bílá věž s cimbuřím a prázdnou bránou s černou mříží. Nad branou mezi dvěma černými obdélníkovými kladkovými otvory červená růže se žlutým semeníkem a zelenými kališními lístky*“.

Jako devátou obec dnes představujeme **Frymburk**. Také ten leží v okrese Český Krumlov, na levém břehu Lipenské přehradní nádrže asi 20 km jihozápadně od Českého Krumlova. Frymburk se dále dělí na čtyři části, konkrétně to jsou: Blatná, Frymburk, Kovářov a Milná. První písemná zmínka o Frymburku pochází z roku 1198, kdy je zde uváděn strážný hrad nad vltavským brodem, nazývaný Fritburk. Roku 1270 daroval Vítek z Krumlova kapli ve Frymburku benediktinům v Zátoni u Českého Krumlova a roku 1305 ji převedl Jindřich z Rožmberka premonstrátům do rakouského Schläglu. Městská práva získal Frymburk v roce 1379. V 16. století fungoval ve Frymburku městský pivovar, a konkrétně v roce 1598 je zaznamenáno, že rychta ve Frymburku má 118 obytných domů, 6 hospod a 61 lánů obdělávané orné půdy. Ani Frymburk neunikl řádění Švédů za třicetileté války – Frymburk jimi byl vypálen, ale to již patřil novým majitelům – Buquoyům. Ale život se navrátil zpět a byly znovu potvrzeny i každotýdenní trhy a výroční trh na svátek svaté Anny. Švédové ale nebyly jedinou pohromou v historii Frymburka. V roce 1856 postihl Frymburk veliký požár při kterém bylo zcela zničeno historické náměstí. Frymburk ale bylo i pokrokové město, vždyť již v roce 1881 se zde svítilo na náměstí pouličními lampami a telegrafní stanice zde byla zřízena již v roce 1884. Po roce 1918 a založení Československa byl Frymburk českým městem ale obyvatelé byli převážně německé národnosti. Frymburk byl osvobozen americkou armádou 6. května 1945. Následoval odsun Němců a poté sem přišli jako dosídlenci nejen Češi a Slováci, ale i reemigranti z Rumunska a Volyněští Češi. Frymburk i krajina se podstatně změnila po napuštění lipenské přehrady v roce 1959, kdy postupně Frymburk získal ráz

rekreačního městečka. Na jižní straně náměstí s parkem, které bylo "od nepaměti tržištěm při zemské stezce", stojí kostel svatého Bartoloměje z 13. století, který byl později přestavěn do dnešní pozdní gotiky. Vnitřní vybavení kostela je barokní. V parku na náměstí stojí pranýř, kašna, mariánský sloup a reliéf Adalberta Stiftera. Na vršku Marta nad Frymburkem stojí nově zrestaurovaná kaple z roku 1898 a nově se obnovuje křížová cesta k této kapli. Od kaple je nejhezčí pohled na Frymburk.

Popis znaku: „*Na stříbrném štítě je červená pětistá růže se zlatým středem a zelenými lístky kališními*“.

Popis vlajky: „*List tvoří tři vodorovné pruhy: modrý, bílý a modrý. Uprostřed červená růže o průměru jedné poloviny šířky listu se žlutým semeníkem a zelenými kališními lístky*“.

Desátá dnes představovaná obec je **Rožmitál na Šumavě**. Obec Rožmitál na Šumavě se rozkládá asi čtrnáct kilometrů jihojihoovýchodně od Českého Krumlova a deset kilometrů západně od města Kaplice. Obec se dále dělí na pět částí, konkrétně to jsou: Čerín, Hněvanov, Michnice, Rožmitál na Šumavě a Zahrádka. Obec je vzdálená přibližně 9 km od rakouských hranic. První písemná zmínka o obci pochází z roku 1259, kdy jeho zakladatel věnoval podací právo k farnímu kostelu cisterciákům z Vyššího Brodu. Obec byla založena Vokem z Rožmberka v souvislosti se stavbou hradu Rožmberka. Rožmitál byl zakládán s cílem, aby se stal tržní osadou pro hrad Rožmberk. Jeho podhradí nebylo k tomuto účelu dostatečně vhodné. Proto bylo k založení osady vyhlédnuto příhodné místo při staré obchodní cestě z Horních Rakous do Čech. Název obce byl odvozen od názvu rodu Rožmberků. Po přesídlení Rožmberků do Českého Krumlova začal význam Rožmitálu upadat, a navíc původní kupecká stezka, která směřovala z rakouského Cáhlova přes Rožmitál byla nahrazena jinou stezkou z Cáhlova na České Budějovice, což se nepříznivě projevilo na rozvoji Rožmitálu. Ten totiž zůstal stranou obchodních cest. A také z toho důvodu jsou zprávy o Rožmitálu v průběhu 14. a 15. století jen velmi sporadické. Teprve v polovině 15. století je v listinách materiálů významnější zmínka – privilegiem krále Jiřího z Poděbrad ze 7. května 1463 bylo Rožmitálu jako jedinému městečku na rožmberském panství povoleno pořádání sobotního týdenního trhu a výročního trhu. Kolem poloviny 16. století byl v okolí Rožmitálu otevřen důl Sv. Ondřeje na těžbu stříbrné rudy. Jednalo se o jeden z pokusů Rožmberků těžit na svých statcích drahé kovy. Do těžby v Rožmitálu však byla vkládána velká naděje, neboť symboly hornické činnosti se dostaly i do znaku městečka. Dalším důležitým privilegiem bylo povolení týkající se vaření piva z 9. dubna 1555, to jim udělil Vilém z Rožmberka a stalo se významným příspěvkem do obecní pokladny. V polovině 18. století dala rožmitálská obec postavit nad pramenem léčivé vody barokní kapli. V 1. polovině 19. století nacházela část obyvatelstva Rožmitálu příležitostnou obživu při stavbě 1. koněspřežní železnice z Českých Budějovic do Lince, která vedla v blízkosti Bujanova. Rok 1848 měl zásadní vliv na život obyvatel, především ukončil poddanský vztah k Buguoyům a zrušil z něho vyplývající povinnosti a omezení. Od roku 1850 byl Rožmitál součástí soudního okresu kaplického v rámci okresního hejtmanství v Kaplici. Po roce 1945 bylo německé obyvatelstvo bylo postupně odsunuto a Rožmitál se stal díky novým osídlencům z vnitrozemí Československa českou obcí.

Popis znaku: „*V modro - stříbrně děleném štítě nahoře zlatá fazetová hvězda a stříbrný dorůstající půlměsíc. Dole červená růže se zlatým semeníkem a zelenými kališními lístky*“

Popis vlajky: „*List tvoří dva vodorovné pruhy, modrý a bílý. V žerďové polovině modrého pruhu žlutá šesticípá fazetová hvězda a bílý půlměsíc s cípy k žerďovému okraji, pod nimi v bílém pruhu červená růže se žlutým semeníkem a zelenými kališními lístky*“.

Černá v Pošumaví je předposlední představovanou obcí. Tato obec se nachází ve vzdálenosti asi 15 km jihozápadně od Českého Krumlova na levém břehu přehradní nádrže Lipno. Obec se skládá ze sídelních celků Černá v Pošumaví, Bližná, Dolní Vltavice, Mokrá, Muckov a Plánička. První písemná zmínka o obci je z 2. března 1268 z darovací listiny

zvukovského purkrabího Hirza z Klingenbergu cisterciáckému klášteru ve Zlaté Koruně. Majitelé obce se měnili podle toho, jak se měnili majitelé Krumlovského panství – po Rožmbercích to byl císař Rudolf II, Matyáš, Ferdinand II. a poté Eggenbergové a nakonec Schwarzenbergové, kterým obec patřila až do roku 1848. V okolí obce, v Hůrce, byl dobýván grafit – k jeho nálezů došlo náhodou a původně byl místními používán k mazání pluhů a pantů u dveří. Grafitový důl byl otevřen Schwarzenberky roku 1812 a zdejší doly patřily po několik desetiletí k nejvýznamnějším světovým producentům grafitu. Grafitu se používalo k výrobě tužek ve Zlaté Koruně a v Českých Budějovicích. Po roce 1848 byla vytvořena samostatná obec s názvem Schwarzbach. Obec byla osvobozena americkou armádou a po roce 1945 došlo i zde k vysídlení německého obyvatelstva. V té době začíná dosidlování obce českým a slovenským obyvatelstvem z vnitrozemí. Až do roku 2007 používala obec znak, který převzala od Dolní Vltavice. Nový znak byl obci udělen předsedou PS PČR č. 28 ze dne 30.11.2007.

Popis znaku: „*Ve stříbrném štítě, nad modro - černě stříbrným vlnitým břevnem dělenou zvýšenou vlnitou patou, červená růže se zlatým semeníkem a zelenými kališními lístky podložená kosmo mlátkem a šikmo želízkem, obojí modré s černými topůrky*“.

Popis vlajky: „*List tvoří čtyři vodorovné pruhy, bílý, vlnitý modrý, vlnitý bílý a černý, v poměru 10 : 2 : 1 : 3. Vlnité pruhy mají tři vrcholy a dvě prohlubně. V žerďové polovině horního bílého pruhu červená růže se žlutým semeníkem a zelenými kališními lístky podložená kosmo mlátkem a šikmo želízkem, obojí modré s černými topůrky*“.

Posledním dnes představovanou obcí je **Brloh**. Obec Brloh leží asi 20 km jihozápadozápadně od Českých Budějovic. Sdružuje pod sebou sídelní celky Brloh, Rojšín, Jaronín, Sedm chalup, Janské údolí, Rychtářov, Kuklov a Kovářov. Brloh byl poddanskou vsí, kterou založili Rožmberkové. První písemná zmínka o obci pochází z roku 1310. Obec ležela na cestě mezi Českými Budějovicemi a Prachaticemi, a snad i proto neušla pozornosti drancování nejdříve pasovských žoldnéřů a později ani švédských vojsk za třicetileté války. Již v roce 1340 zde byl založen kostel sv. Máří Magdalény z podnětu Petra z Rožmberka. Kostel byl v letech 1697-1704 přestavěn ve barokním slohu. Autorem přestavby byl stavitel Canevale. V současné době je kostel zasvěcen sv. Šimovovi a Judovi. Již v roce 1660 je v listinách zmínka o škole v Brloze. V polovině 19. století zde existovala dvojjazyčná česko-německá škola. Obživu obyvatelstvu poskytovalo především polní hospodářství. Pěstovalo se zde zejména žito, pšenice i ječmen. Chudší lid vyráběl po celý rok obuv z bukového dřeva. Kromě toho se zde vyráběly hrábě a lopaty. Pěstoval se také len, který se v zimě spřádal. Bylo zde také mnoho tkalců, kteří tkali plátno na šerky. Kromě kostela se v obci nachází také kaplička sv. Vojtěcha a nedaleko je zřícenina hradu Kuglvajt a zřícenina kláštera v Kuklově. Obec Brloh leží pod horou Klet', nejvyšším vrcholem Blanského lesa. V jeho okolí se nachází chráněná krajinná oblast s výskytem vzácných rostlin, jako vstavače, a vzácných živočichů, například perlorodky a vydry. V okolí Jaronína se nachází velmi celistvý bukový porost - Jaronínská bučina. Nový znak byl obci udělen předsedou PS PČR č. 104 ze dne 9.4.2002.

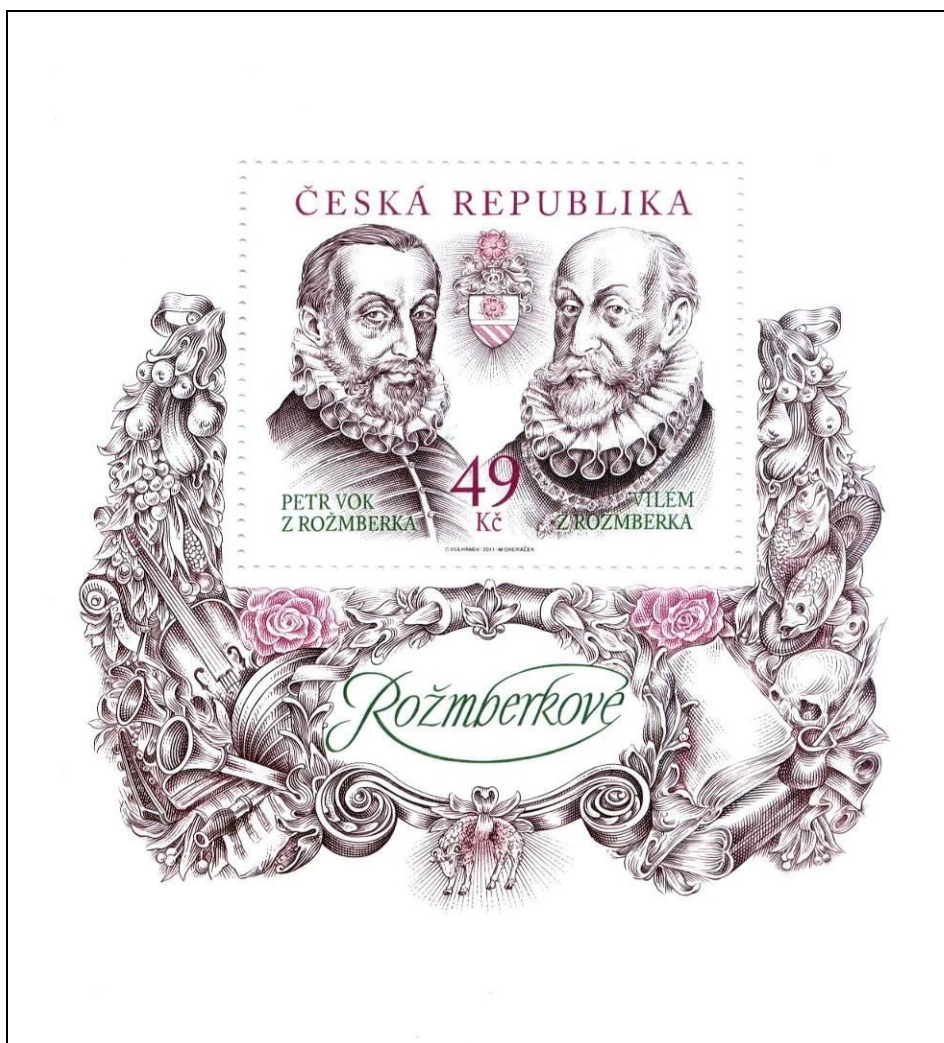
Popis znaku: „*V zeleném štítě snížený stříbrný klín, v něm vzpřímený medvěd přirozené barvy s červenou zbrojí, obklopený pěti (3,2) červenými růžemi se zlatými semeníky*“.

Popis vlajky: „*Zelený list s bílým klínem vycházejícím z horního okraje listu s vrcholem na dolním okraji listu. V klínu hnědý vzpřímený medvěd s červenou zbrojí*“.

Prameny:

J. Čarek	<i>Městské znaky v Českých zemích, ACADEMIA, Praha 1985</i>
	<i>REKOS, registr komunálních symbolů, www.psp.cz/rekos</i>
	<i>webové stránky jednotlivých měst a obcí</i>

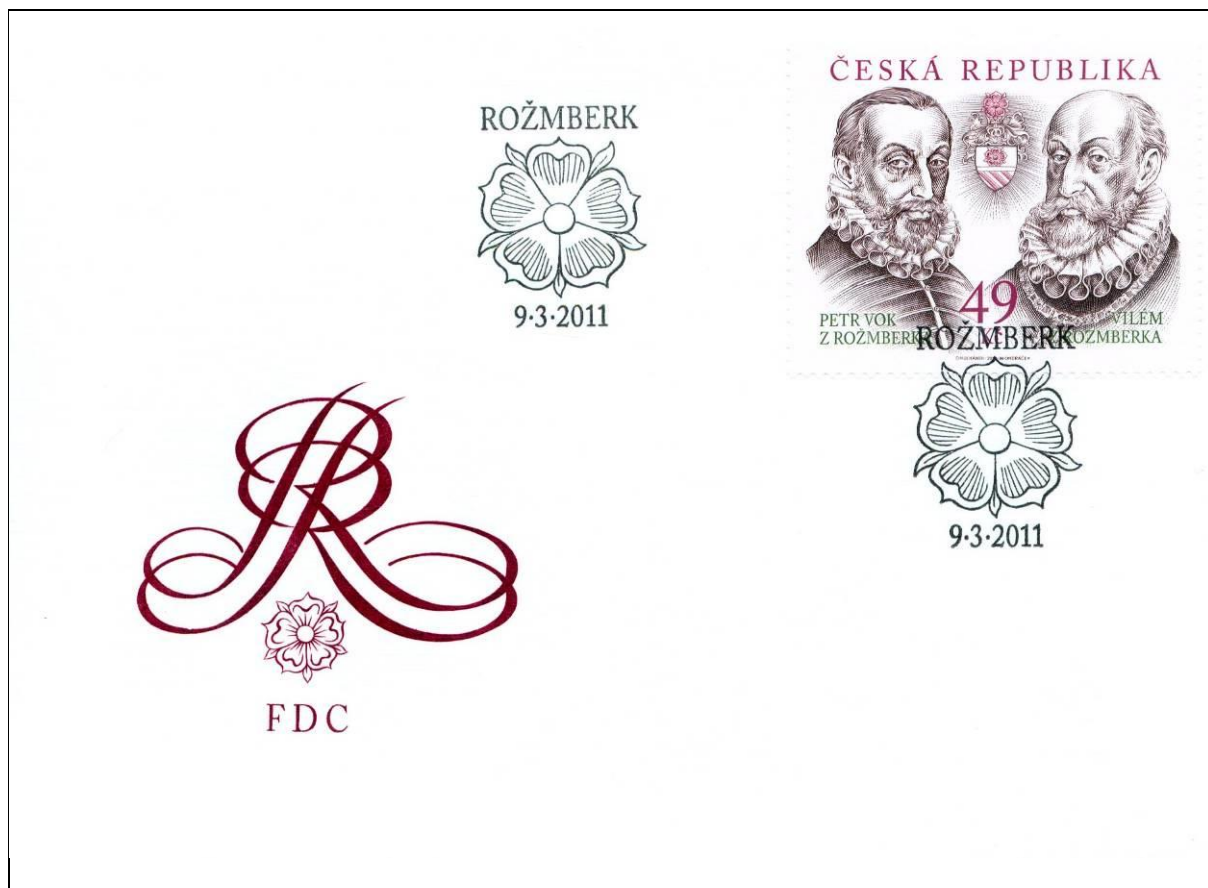
V letošním roce bylo rozhodnuto, že na počest 400 výročí smrti Petra Voka z Rožmberka bude také vydána pamětní známka – aršík. Aršík se jmenuje „Rožmberkové“, jeho velikost je 120x110 mm (známka samotná je velikosti 50x40 mm). Znáмка byla vydána dne 9.3.2011 Českou poštou, a oficiálně představena veřejnosti a pokřtěna dne 10.3.2011 na Státním zámku Třeboň. Námětem vyobrazení na známce jsou poslední dva Rožmberští vladaři – pánové Vilém z Rožmberka a Petr Vok z Rožmberka. Mezi jejich podobiznami je umístěn Rožmberský znak v podobě, kterou právě tito dva velmoži používali.

Návrh známky a aršíku je namalován tužkovou kresbou, kterou provedl akademický malíř a grafik Oldřich Kulháněk. Rytinu provedl rytec Miloš Ondráček. Tisk je proveden ocelotiskem. Zároveň se známkou je vydána i kaligraficky zdobená obálka prvního dne vydání (FDC). Znáмка má katalogové číslo A0676 a byla vydána v počtu 70 tisíc kusů. Nominální hodnota této poštovní známky je 49,- Kč.

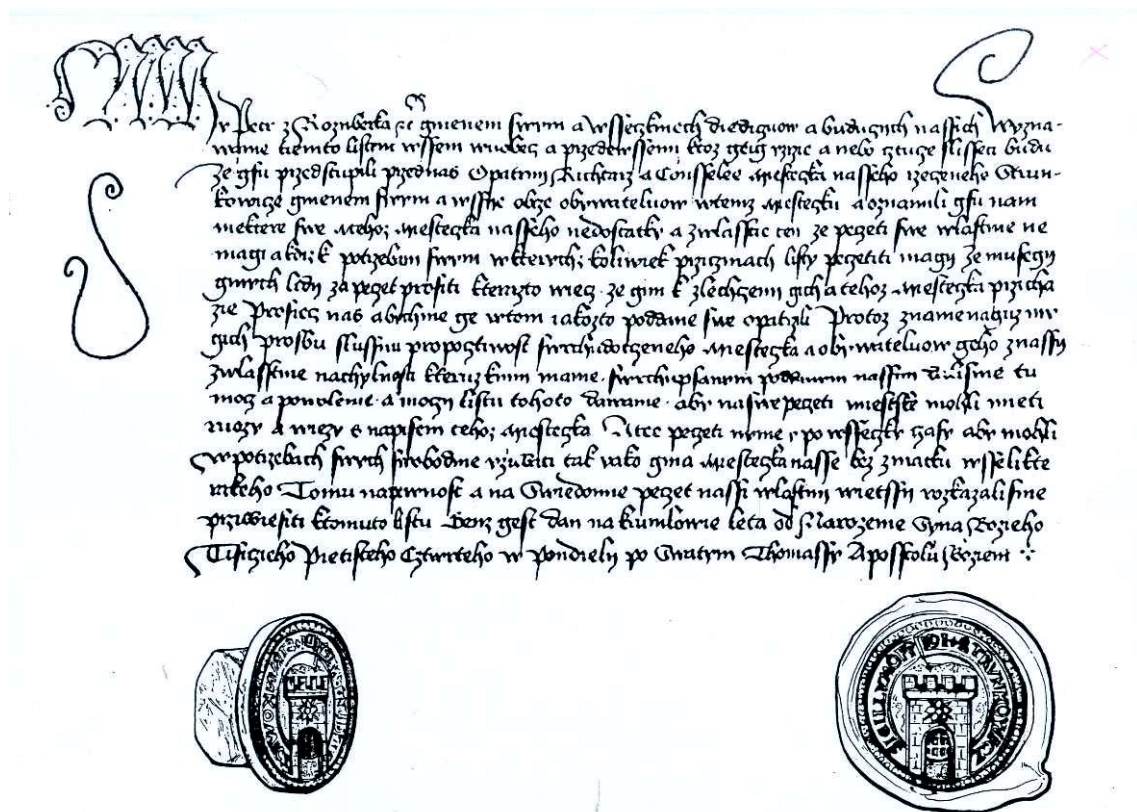
Podle České pošty by měla být k dostání na každé větší poště, nicméně již několik dnů po jejím vydání na žádné poště v Českých Budějovicích a okolí k dostání nebyla. Pokud ji někdo z Vás chce získat, doporučuji službu Postfila (tel: 251 036 232, mail: postfila@cpost.cz, případně webovou stránku: <http://ceskaposta.cz/cz/filatelie/postfila/default.htm>). Objednání bez problémů a doručení během několika málo dnů.

Iniciátorem celého projektu, včetně vydání Rožmberské známky byl Národní památkový ústav v Českých Budějovicích. Znamka se křtila symbolicky na místě, kde poslední Rožmberský vladař – Petr Vok z Rožmberka dne 6. listopadu 1611 naposledy vydechl – na zámku v Třeboni. Její křest doprovodil i kulturní program, ve kterém Petr Vok z Rožmberka vyslovil přání, či spíše rozkaz: „Přikazuji ti, abys nosila jen šťastné s dobré zprávy“, doufejme, že se tak skutečně stane.

V souvislosti s vydáním této známky a zjištěním, že kromě této známky se v minulosti na známkách objevilo několik heraldických motivů jsem se rozhodl zavést do našeho časopisu další pravidelnou rubriku, která má zatím pracovní název Heraldika ve filatelii. V ní bych Vás rád seznámil se známkami, které se zatím v naší minulosti zabývaly heraldikou – není jich zase tak mnoho, ale je možné toto téma rozšířit i na obálky prvního dne vydání (FDC) – na těch se kromě známek objevují o další vyobrazení, ať již heraldická, nebo i sfragistická. Takže se máte na co od příštího roku těšit.

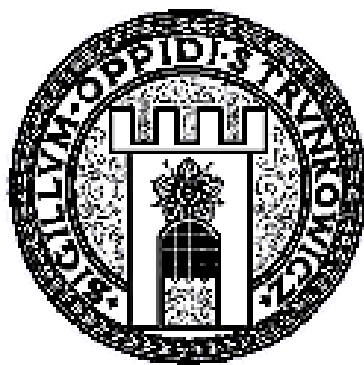
V dnešním pokračování rubriky bychom Vám rádi představili listinu, která se nachází ve Státním okresním archivu v Prachaticích a vztahuje se, jak jinak v letošním roce, k rodu Rožmberků a jimi založenému městečku Strunkovicím nad Blanicí. Tímto listem získalo městečko Strunkovice nad Blanicí výsadu možnosti pečetit svou vlastní pečeti. List je datován roku 1504, a pečeť a typář je na listině dokonce namalován.

Listina je psána česky a doslovný překlad textu listiny je následující:

„*My Petr z Rožmberka gmenem svim a všeczkních diediczuow a budouczich nassich Wyznawame tiemto listem wssem wuobec a przedewssem ktoz geig rziczie a nebo cztuze slissen budeze gsu przedstupili przednas opatrný richtarz a konssele mesteczka nasseho rzečeného Strunkowicze gmenem swym a wssie obcze obiwatelow wtemz miesteczku a oznamili mgsu nam niektere swe meho mesteczka nasseho nedostatky a zwlasstie ten ze peczeti awe vlastnie nemagi a kdik potřebim swym w kterých koliwiek prczinach listy peczietiti tedy za peczetiti magy ze musegy giniech lidy ze peczet prositi kteriezto wiecz ze gim k zlechczeny my gich prosbu slissme pro pocztiwost swiech a tehoz mesteczka prchiazie prosiecz nas abychme ge wtom iakozto poddane swe opatrzili. Protoz znamenaguz gich prosbu slussim propocztiwost swich dotczeného miesteczka a obywateluow gehu znassy zwlastnie nachylnosti kterericz knim mame swrchupsanem podaniem nassim sme tu mocz a powolenie a moczy listu tohoto dawame aby naswe peczeti mieske mohli mieti mozy a wiezy s napisem teho mesteczka Atee peczetinynie i po wsseczke czase abe moli wpotrzebach swech swobodnie uziwat tak yako gina miesteczks nasse bez zmatku wsselikterekeho. Tomu napewnost a na swiedomie peczet nassi wlasstny wietssy rozkazali sme prziwiesiti ktomuto listu genz gest dan na krumlowie leta od narozenie syna*

Bozieho Tisiczieho Pietisteho Czwrtého w pondiely po Swatym Thomasse Aposstolu s boziem.“

Fotografie listiny a vyobrazení pečeti z webových stránek www.strunkovicenadblanici.cz

Právo razit mince měl po dlouhou dobu jen panovník a členové jeho rodu (např. mladší Přemyslovci na svých moravských údělech). Postupem času však toto právo získávají i nejvyšší příslušníci církve (např. olomoučtí biskupové, resp. Arcibiskupové) a příslušníci některých zvláště významných šlechtických rodů.

Rožmberkové byli natolik významným rodem, že by překvapilo, kdyby toto právo neměli. Získali ho již poměrně dávno: Oldřichovi II. z Rožmberka ho udělil císař Zikmund listinou z 8.března 1422. Jisté je, že Oldřich tohoto práva využil, dlouho však bylo otevřenou otázkou, kde vlastně razil a hlavně co. Významně k jejich objasnění přispěl objev úpravny rud drahých kovů na druhém nádvoří českokrumlovského hradu. Mincovna tedy fungovala nepochybně přímo na hradě. Archeolog a numismatik Dr. Jiří Militký přesvědčivě dokázal, že tato mincovna produkovala napodobeniny vídeňských feniků. Ty byly ve 14. a 15.století hlavně v jižních Čechách běžnou součástí oběživa. Jednalo se o drobné mince z nepříliš kvalitního stříbra, ražené jen po jedné straně. Nesly obraz rakouského znaku, kolem něhož bylo zkrácené jméno ALBERTUS. Oldřichovy napodobeniny těchto mincí vypadaly zcela stejně, jen místo písmen A-L-B nesly písmena R-B-G (Rosenberg). Několik těchto mincí se vyskytlo v nálezech z Netřebic a z Třebotovic, což dokazuje, že se staly běžnou součástí oběživa na jihu Čech.

Oldřich II. získal toto právo ražby mincí za pomoc a věrné služby v době husitských válek. Jeho potomkům je potvrdil v r. 1468 Jiří z Poděbrad. Tohoto práva využil Jan z Rožmberka, bohužel se však zatím nepodařilo mu přiřadit žádné konkrétní mince. Je pravděpodobné, že na Krumlově byly tehdy raženy některé typy drobných peněz s českým lvem.

Právo ražby mincí potvrdil Rožmberkům císař Ferdinand I. v roce 1532. Po celou první polovinu 16.století však nikdo z jejich rodu tohoto práva nevyužil. To čekalo až na dva poslední a nejznámější členy slavného rodu, Viléma a Petra Voka.

Vilém (1536-92), který byl nejvyšším purkrabím Českého království, koupil v roce 1581 slezské panství Reichenstein (česky Rychleby, dnes Złoty Stok v Polsku). Tam už dříve pracovala mincovna, která zmincovala zlato a stříbro, které se tam těžilo. Vilém zde nechal razit zlaté jedno, dvou, tří, čtyř, pěti a šestidukáty. Všechny jsou dnes vzácné a na numismatickém trhu se prakticky vůbec nevyskytují. Z roku 1585 pocházejí velmi vzácné dvou a čtyřdukáty ke jmenování rytířem Řádu zlatého rouna. Stejně nominály byly raženy v roce 1587 ke svatbě s Polyxenou z Pernštejna. Ty jsou ještě vzácnější než obyčejné dukáty.

Jaká vyobrazení na těchto mincích nalezneme? Na obyčejných dukátech je na lici rožmberský znak a na rubu sv.Kryštof, patron rychlebských dolů. Na vyšších nominálech najdeme na lici Vilémovo poprsí doleva a na rubu rožmberského jezdce, jak ho známe například z brány v Prachaticích.

Po Vilémově smrti pokračoval v ražbě mincí jeho mladší bratr, Petr Vok z Rožmberka. V letech 1592-95 nechal v rychlebské mincovně razit dukáty, opět se sv.Kryštofem a rožmberským znakem. Jsou o něco méně vzácné než Vilémovy ražby, přesto ani ony se na numismatickém trhu téměř nevyskytují. V roce 1596 skončila činnost rychlebské mincovny a o tři roky později Petr Vok toto panství prodal pánům u Lehnice.

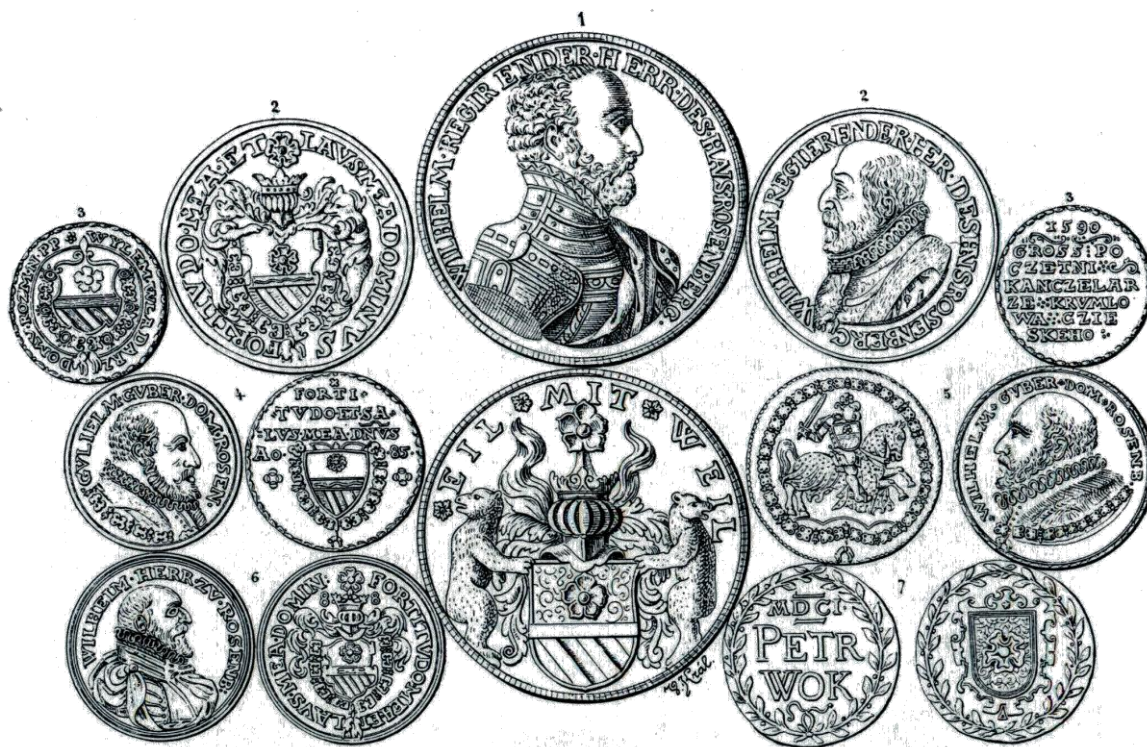
Prozatím jsme zmiňovali pouze zlaté mince. Položme si nyní otázku, kdy poslední dva Rožmberkové razili také mince ze stříbra nebo z obecných kovů. Pokud se stříbra týká, jsou známy pouze tolary s letopočtem 1587. Jsou známy pouze tři dochované exempláře v muzeích v Praze a ve Vídni. Tato jejich mimořádná vzácnost vede k domněnce, že se jednalo patrně jen o zkušební ražby, k jejich hromadné ražbě z neznámého důvodu nedošlo.

Ještě nejčastěji se vyskytují měděné ražby obou posledních Rožmberků. Jedná se o tzv. početní peníze. Nesloužily k placení, nebyly to tedy peníze v pravém slova smyslu. Vznikly

původně jako pomůcka k počítání v tehdejších účtárnách, ale postupně u nich převládl jiný účel. Sloužily hlavně k reprezentaci. Je známo několik typů početních peněz pánů z Rožmberka. Na líci nesou všechny rožmberský znak, na rubu najdeme buď rožmberského jezdce nebo iniciály P W (Petr Vok), případně nápis: GROSS POCZETNI KANCELARZE KRUMLOWA CZIESKEHO.

Tyto početní peníze jsou relativně nejběžnější ražby pánů z Rožmberka, přesto ani ony se na numismatickém trhu nevyskytují příliš často a zvláště pěkné zachovalosti dosahují vysokých cen.

Smrtí Petra Voka v r. 1611 se uzavřela historie slavného rodu a tím také historie jeho mincovnictví. Je zajímavá a dosud ne zcela probádaná.

Rožmberské mince

(August Sedláček, Hradý, zámky a tvrže království Českého, díl III., str. 23)

Vlevo zlatý dvoudukát (1585) a vpravo stříbrný talar (1587) Viléma z Rožmberka, Rožmberkové – stručný průvodce výstavou, NPÚ, ÚOP v Českých Budějovicích 2011

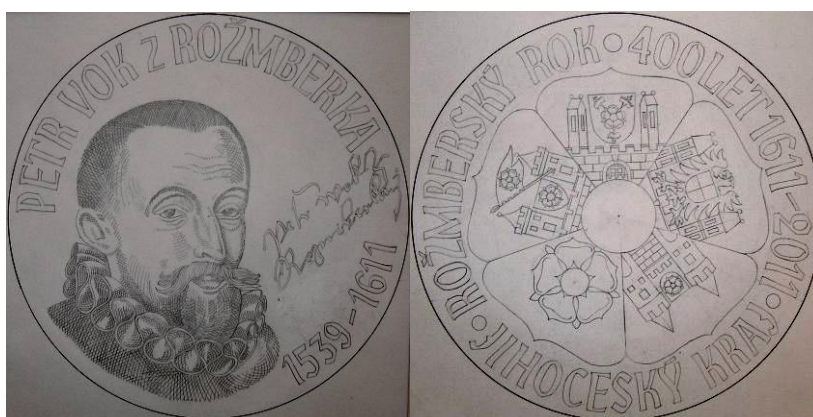
Literatura:

<i>Polívka E.</i>	<i>Mincovní památky šlechtických rodů v českých zemích, Praha 2000</i>
<i>Militký J.</i>	<i>Sborník Národního muzea v Praze, ročník 2005, str. 60-61</i>

Jihočeský kraj u příležitosti Rožmberského roku 2011 nechal razit pamětní stříbrnou medaili a takzvaný žeton (zjednodušeně řečeno minci). Na grafickém návrhu, výrobě razidla a realizaci ražby se podílel jednatel společnosti Studio JR Jiří Reiniš, autorem grafického návrhu byl grafik František Doubek a převedení grafického návrhu do ražby prováděl akademický sochař Vladimír Oppl (zajímavostí je, že všichni tři pánové jsou mistři ve svém oboru, pracovali i na návrzích některých mincí české měny a pokud nejsou rodilí Jihočeši, tak mají k jihočeskému regionu velmi silný vztah).

Tvůrci mince se samozřejmě drželi tématu Rožmberský rok, který připomínal 400 let od smrti posledního Rožmberka Petra Voka a odkaz, slávu a dědictví tohoto významného rodu do dnešních dnů. Na jedné straně mince je proto vyobrazen Petr Vok včetně vlastnoručního podpisu. Na druhé straně mince je vyobrazena rožmberská pětilistá růže a v každém jejím okvětním plátku je pak jedno z významných jihočeských rožmberských měst.

Minci (žeton) mohli turisté získat jako suvenýr při putování po rožmberských památkách. Stříbrných pamětních medailí bylo vyrobeno pouze 100 ks. Jedna z nich byla u příležitosti zahájení výstavy Rok růže (9.12.2010) v Rožmberském paláci Pražského hradu předána kanceláři prezidenta republiky jako poděkování za poskytnutí těchto krásných prostor pro účely a potřeby zajímavé Jihočeské výstavy.

Vyobrazení grafických návrhů Františka Doubka

Sádrové makety akademického sochaře Vladimíra Oppla

V netolickém muzeu, které sídlí v tzv. Rožmberském domě, nejlépe dochovaném renesančním domě na netolickém náměstí, byla od 1.5.2011 instalována a veřejnosti zpřístupněna výstava, jejímž námětem jsou rožmberští rybníkáři – netolický rodák, Štěpánek Netolický a Jakub Krčín z Jelčan a Šedlčan. Vzhledem k tomu, že netolické muzeum není velké, ani výstava nebyla velká, ale docela zajímavá. Na dvou panelech byly informace o dvou představovaných rybníkářích, ostatní exponáty se vztahovaly k rybníkům hospodaření na nich a zvířatům a rostlinám.

Štěpánek Netolický (1460-1538) byl jmenován rožmberským fišmistrem roku 1515 a v době svého působení ve službách tohoto rodu postavil mnoho rybníků. Jeho majstrštikem ale byla Zlatá stoka. Toto 48 km dlouhé vodohospodářské dílo je napájeno vodou z řeky Lužnice. Při jeho stavbě Štěpánek využil náhonu Opatovického rybníka a vytvořil tak dílo, které napájí vodou všechny důležité rybníky celé Třeboňské rybníční soustavy. Ale nejenom rybníky jsou dílem netolického rodáka. Kromě toho, že byl uznávaným rybníkářem, byl také geometrem. Jeho dílem je také stavba hotelu Bílý koníček na třeboňském náměstí, ale i opevnění města Třeboně.

Jakub Krčín z Jelčan a Šedlčan byl jmenován regentem rožmberského panství roku 1569. To již za sebou měl kromě funkcí správce na zámku v Borovanech i delší dobu působení jako purkrabí v Českém Krumlově. Podle dnešních měřítek by se dalo říci, že tento muž byl na tehdejší dobu velice schopným manažerem. Svou prací podstatně zvýšil výnosy z rožmberského majetku – zakládal nejenom rybníky, ale i ovčiny, dvory, pivovary. Dokázal najít v hospodaření jednotlivých částí panství místo, kde by se dal výnos zvýšit a prosadit tuto úpravu u rožmberských vládařů. Na Třeboňsku rozšířil rybníční soustavu, zabránil záplavám na řece Lužnici tím, že část vody z ní převedl do Nežárky stavbou tzv. Nové řeky. Po dokončení stavby rybníka Rožmberk odešel z rožmberských služeb na své statky na Sedlčansku, které vyměnil s Vilémem z Rožmberka za statek Leptáč (na jeho místě vystavěl Vilém z Rožmberka renesanční lovecký zámek Kratochvíli).

Zajímavostí této výstavy byla například skutečnost, že se její návštěvník může alespoň na chvíli změnit na pohádkovou postavu. Také já jsem se na chvíli změnil a jak můžete níže vidět – na pár minut jsem byl vodníkem.

V rámci Rožmberského roku 2011 připravilo Muzeum středního Pootaví Strakonice dlouhodobou výstavu s názvem *Rožmbekové, řád sv. Jana Jeruzalémského a Strakonicko*. Výstava mapuje územní a osobní vztahy členů rožmberského rodu s pány strakonického hradu a strakonickým regionem v letech 1225 – 1611.

Strakonický hrad založil v 1. třetině 13. století rod Bavorů. Díky poloze svých držav přicházeli **Bavorové** často do styku s mocným jihočeským rodem Rožmbeků. Sňatkem Bavora III. a Markéty z Rožmberka se dostaly rody do příbuzenského vztahu. To však nezabránilo tomu, aby mezi sebou neměly spory. Mocenské a majetkové zájmy rodů se několikrát střetly. Ve 14. století vedly mezi sebou spor o vdovský podíl Markéty z Rožmberka. Středem zájmu se stalo panství Bavorov, jehož součástí bylo městečko Bavorov a několik okolních vesnic. Panství se dostalo do rukou Petra I. z Rožmberka. V roce 1355 povolil Karel IV. Petrovým synům vystavět na ochranu nově získaného panství hrad Helfenburk. Od počátku 15. století udržovali styk s Rožmbeky jako noví páni strakonického hradu členové řádu sv. Jana Jeruzalémského. **Řád sv. Jana Jeruzalémského** či johanitský řád, který je od 16. století nazýván řádem maltézských rytířů, získal první majetek na Strakonicku v roce 1225. Řád používal jako poznávací znamení bílý kříž na červeném poli. Zprvu byl kříž rovný, od poloviny 12. století se začal objevovat kříž osmihrotý. Roku 1243 daroval Bavor I. ze Strakonice řádu část strakonického hradu s kostelem sv. Vojtěcha (dnes sv. Prokopa) a několik okolních vesnic. Bavorové projevovali náklonnost řádu různými dary do roku 1359. Na konci 14. století byli Bavorové nuceni svůj majetek v jižních Čechách prodat. V roce 1402 koupil jejich majetek johanitský řád. Od roku 1420 se Strakonice staly hlavním sídlem johanitů v českých zemích. Pražské sídlo johanitů totiž zničili husité, a tak se nejvyšší představený řádu pro české země přesunul do Strakonice. Nejvyšší představený řádu pro české země (české převorství) se nazýval generální převor, v 15. století se vedle tohoto termínu objevuje označení nejvyšší mistr. Často užívaný termín velkopřevor byl zaveden v roce 1626. Po zbytek 15. století a po celé 16. a 17. století sídlili generální převorů českého převorství s výjimkou jednoho ve Strakonici a pocházeli z významných domácích panských rodů.

V 1. polovině 15. století zastával úřad generálního převora řádu Jindřich z Hradce (1401-1421) a Václav z Michalovic (1432-1451). Jindřich z Hradce pocházel z jedné větve rodu Vítkovců, stejně jako slavný rod Rožmbeků. Václav z Michalovic udržoval s Rožmbeky přátelský vztah. V písemných pramenech se dochovala jeho korespondence adresovaná Oldřichovi II. z Rožmberka. Dne 8. února 1449 se na strakonickém hradě sešli díky přátelským vazbám Václava z Michalovic a Oldřicha II. z Rožmberka představitelé jihočeské katolické šlechty v čele s Oldřichem II. a založili Strakonickou jednotu namířenou proti předáku kališnické šlechty Jiříkovi z Poděbrad. Ve 2. polovině 15. století a na počátku 16. století stáli v čele johanitského řádu v českých zemích dva Rožmbekové, Jošt II. z Rožmberka a Jan III. z Rožmberka.

Jošt II. z Rožmberka se narodil kolem roku 1430. V roce 1451 se stal proboštem pražské metropolitní kapituly a o rok později generálním převorem českého převorství johanitského řádu. Dne 8. března 1456 byl zvolen vratislavským biskupem. I když formálně zůstal generálním převorem johanitského řádu až do své smrti, ve Strakonici téměř nepobýval. Jošt byl velmi vzdělaný muž a znamenitý kazatel. Na poli veřejném i soukromém vystupoval jako obratný a umírněný politik. V rámci rodu urovnával spory mezi svým otcem Oldřichem II. a bratrem Janem II. Na poli veřejném se snažil o smír mezi Jiříkem z Poděbrad a katolickými šlechtici a papežem. K majetku řádu se mu podařilo na Strakonicku připojit panství Volyně. Nejčastěji se zdržoval v Nise ve Slezsku, kde v prosinci 1467 zemřel.

Jan III. z Rožmberka se narodil v listopadu 1484 a zemřel v únoru 1532. Od dětství byl vychováván u generálního převora johanitského řádu Jana ze Švamberka na strakonickém hradě. V roce 1506 se stal koadjutorem, pomocníkem převora Jana, a začal postupně přebírat řádovou administrativu. Funkce generálního převora se ujal 19. listopadu 1511. Podle vzoru svého předchůdce podporoval rozvoj města Strakonice a renesanční úpravy hradu. Městu udělil některá nová privilegia a právo pečetit červeným voskem. Do období jeho převorství spadá vznik městských hradeb a městského znaku. Po smrti svého strýce Petra IV. se Jan střetl se svými bratry ve sporu o rožmberské dědictví. V letech 1526-1532 stál jako vladař v čele rožmberského rodu. Smrtí Jana III. z Rožmberka skončily styky generálních převorů s představiteli rožmberského rodu, kteří se v 16. století potýkali se značnými finančními problémy. Generální převor českého převorství sídlil stále na strakonickém hradě. Od 17. století přesunoval řád svoji činnost stále více do Prahy, kam v roce 1694 natrvalo přesídlil. Význam Strakonice postupně upadal.

Erb Jošta II. z Rožmberka jako generálního převora johanitského řádu – nástěnná malba v kostele sv. Prokopa ve Strakonici.

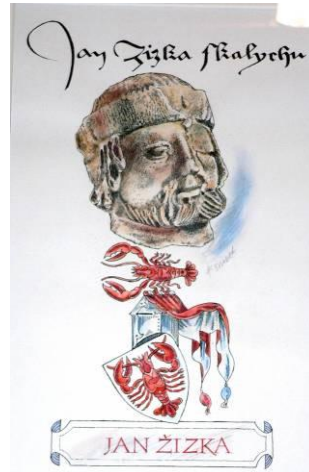
Jednotlivé rody a osoby jsou na výstavě představeny prostřednictvím svých erbů a pečetí, případně dochovaných podobizen. Získané fotografické reprodukce map a vedut ukazují, jak se proměňovaly majetkové poměry rožmberského rodu a johanitského řádu v průběhu staletí. Fotografie zachycují i některé významné památky strakonického regionu spojené s johanitským řádem a rožmberským rodem. Z trojrozměrných exponátů je třeba zmínit hlavěň lodního děla johanitského řádu, renesanční kachel s rožmberskou pětílistou růží a odlitek znaku Jana III. z Rožmberka. Vystavená hlavěň lodního děla byla odlita na počátku 16. století v Benátkách a sloužila svému účelu na galéře johanitského řádu se sídlem na ostrově Rhodos. V roce 1522 zaútočilo na Rhodos turecké vojsko. Těsně před útokem nechal velmistr johanitů potopit řádovou flotilu, aby nepadla do rukou nepřítele a současně zablokovala mělký přístav. Pro nedostatek času nebyla z lodí odstrojena všechna děla. Vystavenou hlavěň ráže 90 mm vylovili z mořského dna v roce 1870 potápěči spolu s dalšími

deseti, ty se nachází ve Vojenském historickém muzeu a na zámku ve Starých Hradech. Hlavěň je umístěna na novodobé replice lafety s uzávěrem děla. Renesanční kachel s panošem a jelenem, který má uprostřed parohů rožmberskou pětílistou růží, byl nalezen při archeologickém výzkumu v severním křídle strakonického hradu v roce 2009. Odlitek znaku Jana III. z Rožmberka zachycuje plastickou podobu Janova znaku ze zvonu Marie, který byl ulit na Janův příkaz. Zvon z roku 1516 se dosud ozývá z kostela sv. Prokopa. V podobě replik dobového oděvu na výstavě ožívá johanitský rytíř z konce 13. století a z počátku 16. století. Zvláště mladou generaci osloví projekce v dotykových obrazovkách, která obohacuje vybraná témata o další fakta a obrazový materiál. Návštěvníci si mohou na výstavě zkusit poznat erbovní znamení jednotlivých rodů podle hmatu, případně se začíst do textu dobových listin a korespondence. Zajímavý je samotný prostor bývalé hradní kaple, ve kterém je výstava instalována a který byl několik let veřejnosti uzavřen. V cihelné podlaze z 19. století je znázorněn latinský kříž. Některé cihly zdobí maltézský osmihrotý kříž, neboť pocházejí z cihelny maltézského řádu. Výstava bude veřejnosti otevřena v rámci stále muzejní expozice i v roce 2012.

V roce 2010 pan František Doubek, tento náš významný malíř, grafik, ilustrátor a také heraldik oslavil významné životní výročí – uplynulo již 60 let od jeho narození. Výstava, která proběhla v únoru a březnu roku letošního ve výstavní síni „Vysoké stropy“ v písecké Sladovně byla ukázkou, výběrem ze všeho, co tento milevský rodák, který po studiích

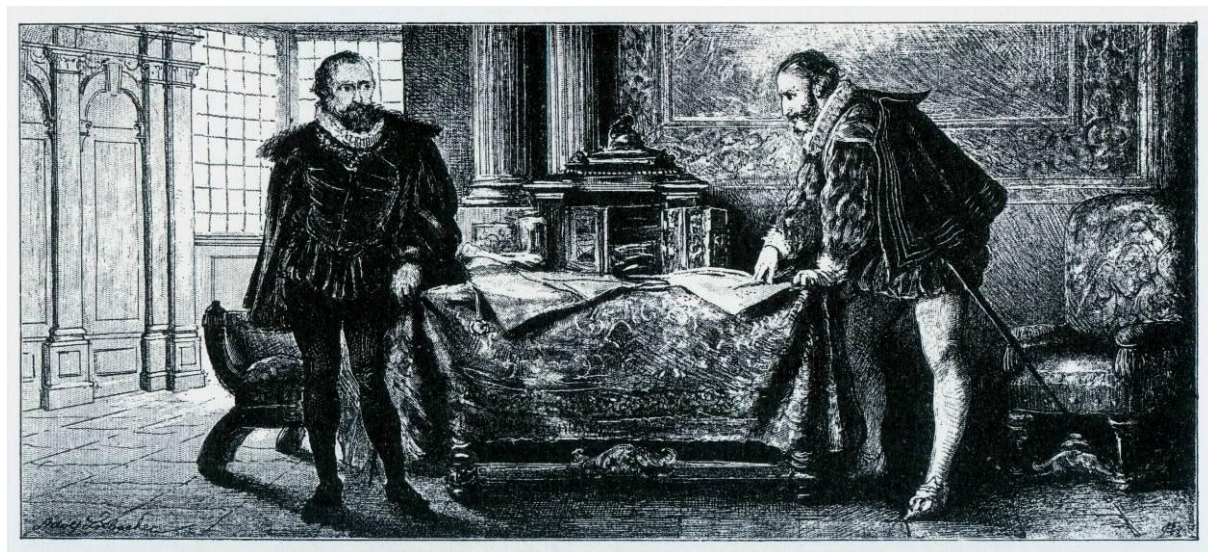

nastoupil právě v Píseckých školách jako pedagog, vytvořil. A nebylo toho rozhodně málo. Kromě knižních ilustrací knih různých žánrů, intarzií, návrhů mincí a vyobrazení dominant měst nejenom českých a moravských, ale i evropských to bylo mnoho kreseb znaků šlechty, které byly součástí obsáhlé publikace Josefa Halady – Encyklopedie České šlechty. Proto můžeme směle nazvat pana Františka Doubka i heraldikem. A nezůstalo jenom u vyobrazení těchto šlechtických erbů, jak bylo vidět i na této výstavě. Jeho vyobrazení českých králů a dalších osobností českých dějin je pokračováním jeho heraldických děl. Umístění této výstavy právě do tohoto prostoru bylo naprosto perfektní a ten, kdo neměl možnost tuto výstavu shlédnout určitě udělal chybu. Jménem čtenářů našeho časopisu přejeme p. Doubkovi dodatečně ještě mnoho plodných let.

Při procházení archivními materiály ve Státním okresním archivu v Českých Budějovicích objevil p. Milec listinu, kterou by zde určitě nečekal. Jednalo se o přepis listiny o předání Krumlovského panství mezi Petrem Vokem z Rožmberka a císařem Rudolfem II. Habsburským. Listina je ve SOkA České Budějovice uložena v chronologické řadě - dodatky pod signaturou: AM Č.B.St.Sp.15 k datu 27.zář 1600 a další.

A vzhledem k tomu, že se tato listina také vztahuje k právě probíhajícímu „Rožmberskému roku“ a dosud asi nebyla nikde publikována, rozhodli jsme se, že Vám prostřednictvím našeho časopisu tento „obchod“ zprostředkujeme. Kromě několika fotokopíí uvedeného archivního dokumentu jsme zde zařadili rovněž přepis této listiny, který zní:

Petr Vok z Rožmberka podepisuje smlouvu o prodeji panství Krumlovského

„Nejjasnější kníže a pán pan Rudolf druhý z boží milosti volený Římský císař, Uherský a Český král, arcikníže Rakouský, markrabě Moravský, Lucemburský a Slezský kníže a Lužický markrabě, skrze Wolfa Novohradského z Kolowrat na Lnářích a Vopálce, nejvyššího sudího dvorského, království Českého a Jana z Vřesovic na Podsedicích, purkrabie kraje hradetského a nejvyššího jagrmistra v Království Českém J.M.C. rada, jakož relátory jeho milosti, skrze jistau relátky ke deskám zemským učiněnou nařízené, jakž táž relátky kvarternu relatzы tielném léta 1605 v středu po svatém Matouši. Plnieji sviedci s jedné, ráčil se přiznati před úředníky pražskými, že s níže psaným Petrem Wokem z Rožmberka, takovauto smlouvu učiniti ráčil a týž Petr Wok z Rožmberka na Českém Krumlovie, vladař domu Rožmberského, ro je sám osobnie při úřadu desk zemských z strany druhé tolikéz přiznal se před úředníky pražskými, k též smlauvie kteráž slovo od slova takto napsaná stojí.

Léta panie Tisiczyho šestistého, v pondělí po narození panny Marie, mezi nejjasnějším knížetem a pánem, panem Rudolfem druhým z boží milosti voleným císařem, Uherským a Českým králem a arciknížetem Rakouským, markrabím Moravským, Lucemburským a Slezským knížetem a Lužickým markrabím, Jeho Císařská Milost s jedné a vysoce urozeným pánem panem Petrem Wokem z Rožmberka, na Českém Krumlovie, vladařem domu Rožmberského z strany druhé, stala se smlouva a porovnání dobrovolné celé a dokonale a to takové.

Jakož jest J.M.C. týž oan Petr Wok z Rožmberka poniženě v známost uvedl, kterak té vůle jest porřízení kšaftovní na list mocný královský o statcích svých učiniti a rozvažuje to pilnie, jaké velké milosti od J.M.C. jemu panu Petru Wokovi z Rožmberka, též od jejich předešlých slavně a svatě paměti králův Českých, jaký je tak rodu jeho byli a jsau ičiniené, vida že v rodu svém již sám poslední zůstává, v tom jest se J.M.C. pronesli za takovým J.M.C. mnohými milostmi a dobrodiním jemu předkům rodu jeho učiněnými chtěje se vděčným J.M.C. ukázati pak vierné, poddanie upřímné náchylnosti z té dobré vůle, pro památku svau a rodu jeho, panství své Krumlovské týmž kšaftem J.M.C. dáti a odkázati na jisté výminky, a umyslu zaplacení dluhův jeho na sebe přijíti jinými některými, přitom milostmi jej obdařiti ráčil, jakž spis téhož oznámený J.M.C. od nieho pana Petra Woka z Rožmberka podaný to v sobie obsahuje širě zavírá. Proti kterážto prosbie jeho ráčil jest J.M.C. sobě k milostivé paměti mnohá svá práva a spravedlnosti kteráž statkům jeho pana Petra Woka z Rožmberka jmiti se pokladati ráčil a jemu to milostie v známost uvéstí, na jaky spust' takové jeho podání milostivie ujiti ráčil, i tak jest se J.M.C. s tímž panem Petrem Wokem z Rožmberka milostivie smluviti, narovnatí na mistra konci dokonale postavěti i zavřieti ráčil.

Předně J.M.C. diedicum jeho milosti a budaucím králům Českým, týž Petr Wok z Rožmberka dal jest a tauto smlauvau (však po smrti své a prve nic) dává panství své Krumlovské, jmenovitě zámek a místo Krumlov Český, s miesty, předměstími městskými, dvory poplužními, mlýny, pivovary, štěpnicemi, chmelnicemi, s voborau, vovčiny, rybníky, řekami, potoky, vodotočinami, horami, lesy, háji, porostlinami, s jiným vším a všelijakým k tomu příslušejícím příslušenstvím v tiech mezích a hranicích v nichž též panství náležejí, tak jakž jest toho sam v držení a užívání byl a zůstával a tak jest J.M.C. registra na tíž panství Krumlovské pečeti svau spečetieny a rukau svau vlastní podepsaná podal a všem nikdež nic nevymějíc ani jakého prava spravedlnosti potomkům svejm ani komu jinému na tom na všem ani na díle po své smrti nepozůstávajíc, se všemi právy a spravedlnostmi jemu na témž panství náležitými, k právům J.M.C., dědičnému držení, jmieni a užívání zmienieny, prodany a tím jako s jeho vlastním po smrti téhož pana Petra Woka z Rožmberka, vedle dobře líbezné vůle J.M.C. učinieny na takovýto spůsob, když by koliv pan Bush tehož pana Petra Woka z Rožmberka prostředkem smrti z tohoto svieta pojiti ráčil, že J.M.C. a nebo komuž J.M.C. poručiti ráčil též panství předpsanie zauplna všeckno tak jakž v týchž registřích napsáno jest se všemi svršky a nábytky na zámku, ve dvorách i s obilím v slamach a k tomu na sladovnách k pivovarum devíť strychův pšeničného sladu zanechati. Též s střelbou, kulemi, prachy, municí, což v cejghauzu na Novém Městě Krumlovském zůstava a cožby toho po smrti jeho pana Petra Woka z Rožmberka tu zůstalo, tak jak to vše do týchž nadepsaných registr ze jména poznamenáno jest, od nápadníka, neb nápadníků v statku téhož pana Petra Woka z Rožmberka ode dne smrti jeho v deseti nedělích pořádkem zřízených, beze vši odporosti a prodlevání dalšího, postoupeno a odevzdáno býti má, na spust' a výjimky v této smlouvě níže psané.

Předně aby všecka obilí a všelijaká suta kteráž by se tehdy na obrocnicích a cajhanzu na všem městě Krumlově i na všem torn panství Krumlovském našla též vozy jeho pocestné, konie jízdné a kočárky, stáda koská i kteráž v oboře by se našli, tolikéž všecky a všelijaké svršky a nábytky, jakýmiba se tykoliv jmény jmenovati aklekoliv, buď v zámku Krumlově Českem, neb jinde na tom navšem panství Krumlovském, ovšem nic nevypouštějíc, a nevymie nijakz vynajiti mohlo a jemu panu Petru Wokovi z Rožmberka vlasnie náleželi, ano také všecky majestáty, listy, smlauvy i jiné všelijaké spravedlivosti a paměti, počty a registra (kromě register urbaničních na panství Krumlovském a na to což k témuž panství náleží, ty při témž panství In origináli zanechávajíc, byti mají a všeci listovní, též všecky dluhy kteréž by za písaři neb lidmi poddanými a kýmkoliv jiným na témž panství až do dne smrti

panie zastavali a vyhľadati se mohli, mimo to což v registrech tiechto výše psaných poznamenáno jest, témuž panu Petru Wokovi z Rožmberka a budaucím nápadníkum jeho zauplna zastali a naleželi, tak že týž pan Petr Wok z Rožmberka, to vše má moc dati, odkázati, komuž se jemu koliviek zdati a libiti bude podle vule své, bude za zdravýho života neb na smrtné posteli, bez překážky každého človieka a neodkázal !i by jeho jeho nápadníkum zastati má a tiech dluhuv povinujic má spravedlivie jim dopomoženo býti, tolikéž dům svůj na hradě Pražském ležící J.M.C. týž pan Petr Wok z Rožmberka plným svým právem , jest dal a tauto smlouvau dává k věčnému J.M.C. držení a užívání i s tím jako s svým vlastnictvím učiněný hned postupuje.

Těž místo Prachatické s jeho vším a všelijakým příslušenstvím ihned J.M.C. postoupiti má a povinen jest. Dluhy však kteříž by spravedlivie panu z Rožmberka v místě Prachaticích jakým koliv způsobem až do postoupení náležely, ty aby mu bez odporosti zauplna vydány a zaplacený byly. Těž místočko Wolary a vesnice což na onen čas k hradu prachatickému náleželo a smienau proti místu Sedlčanům s jeho příslušenstvím pánům z Rožmberka uvedeno jest jmenovitě. Ves Tiešovice, ves Veyrov, ves Rohanov, ves Zdenice s mlejny v novie od nebožtíka pana Viléma z Rožmberka pode vsi tiešovicemi ustaveného a k panství Drslavskému od gruntuv též vsi Tiešovitz připojeného i s vodotočinami tak aby na budaucí časy vtěž mleinie lidé z předpsaných vesnitz i odjinud obilí všelijaké volnie sobie mlýti

dati mohli J.M.C. s poddacími kostelními, domy šenkovními, hutí sklenou vším a všelijakým k tomu příslušenstvím totéž J.M.C. týž pan Petr Wok z Rožmberka, podle panství Krumlovského dává. Však sobie týž pan Petr Wok z Rožmberka vymieniuje a v moci své pozustavuje, aby téhož místočka Wolar s týmiž čtyřmi vesnicemi do smrti své zauplna tím vším způsobem jako i nyní užívati mohl a teprv po jeho smrti aby vedle nadepsaného panství Krumlovského způsobem svrchu psaným dotčené místočku Wolary s týmiž k niemu přináležejícími vesnicemi J.M.C. to aby od nápadníka neb nápadníkuv statku jeho pana Petra Woka z Rožmberka postoupeno bylo.

Těž J.M.C. dotčený pan Petr Wok z Rožmberka, dal jest a dává všecky a všelijaké zlaté, stříbrné i jiné jakékoli hory a doly se vším a všelijakým jich příslušenstvím své, cožkoliv toho pán na panství Krumlovském a Horách Budiejevských, Ratiborských má, dudže je pavuje neb nepávuje. J.M.C. vinohrady své v Rakousích zejména v Kremže a stranu i s tím dvorem jinak domem v místě Kremže aby J.M.C. tolikéž teprva po smrti jeho Petra Woka z Rožmberka postoupeny byly, tehdáž když se panství Krumlovské postupovati bude. Co se pak kláštera Korunského řečeného Svatá jinak Zlatá Koruna s jeho kniemu příslušenstvím dotýče ten na J.M.C. jakožto krále Českého, po smrti téhož pana Petra Woka z Rožmberka přijíti a připadnouti má. Kteréžto podaný J.M.C. milostivie přijíti sobie oblíbíti a zase proti tomu ráčil jest se uvaliti a tauto smlouvau zapisovati a zakazovati ráči vši milosti témuž panu Petru Wokovi z Rožmberka se spomínati, a dále po smrti téhož pana Petra Woka z Rožmberka sumu peněz dvakráte sto tisíc kop míšeňských nápadníkum neb nápadníkuv zaplatí a to v deseti nedělích od smrti téhož pana Petra Woka z Rožmberka pořád zbíhlich, a dokavádž by se toho od J.M.C. aneb od toho nakohožby to J.M.C. obrátiti ráčil a neb komu to poručiti a dati ráčil nestalo, a v těch deseti nedělích pořád zbíhlich tíž nápadníky a neb nápadník spokojeni nebyli, tehdy aby nápadník a nápadníci téhož pana Petra Woka z Rožmberka nebyli povini nahore psanému panství Krumlovského s jeho vším jakž svrchupsáno, příslušenstvím od J.M.C. a s plným panstvím J.M.C. a neb komuž by to J.M.C. ráčil poručiti, postupovati, nýbrž téhož panství v držení a užívání býti a zastavati mají, dotud a tak dlouho dokudžby taková summa všecka zouplna i s škodami a náklady,

pokudby jaké nato vyšli, spokojena nebyla, však kdyžby daná a zaplacená byla a proti tomu odních nápadníka neb nápadníku v tenž čase projiti tiech desíti neděli, od smrti téhož pana Petra Woka z Rožmberka takové panství J.M.C. neb jemužby J.M.C. poručiti ráčil, tak jakž se svrchu píše, postoupeno nebylo, tehdy J.M.C. ráčil moc mítina též panství Krumlovské se vším nadepsaným jeho příslušenstvím, bud' komorníkem oddele podle této smlouvy vyžádaným a potom listem obraným a neb moci svau královskou se uvázati, uvesti a jeho mocnie v držení a užívání zustávati a s tím jako již s svým a vlastním učiniti tak jakž o tom nahoře šířeji napsáno jest. S tímto přitom doložením, kdyžby Pan Buoh všemohuciho pana Petra Woka z Rožmberka již prostředkem smrti z tohoto svieta pojiti ráčil, tehdy v tiech desíti nedělích prve nežliby táž summa dvakráte sto tisíc spokojena byla, že J.M.C. ihned po smrti téhož pana Petra Woka z Rožmberka ráčil míti tu moc kohoby se koliv J.M.C. za dobre videlo a zdálo, osobu neb osoby na zámek Krumlov a též panství Krumlovské vyslati a ten nebo týž, aby tam dotiech desíti nedeli zustavali a na to obzvlaštni pozor dali, aby se na témž zámku a panství, svrščích a na nábytcích v nadepsaných registrych poznamenaných, též duchodích, ani summau naniž ceníž jiným žádného zmenšení nestalo a nedálo, dáleji J.M.C. ráčil se jest milostivie uvoliti témuž panu Petrovi Wokovi z Rožmberka ve dvau nedělích ode dne stvrzení této smlauvy pořád zbiehlich summon peněz na hotovie dvanácté tisíc kop míšenských dáti k tomu lauky u Kundratic kteréž jest J.M.C. při prodeji a uvedení v diedictví a uvedení moci své pozustávati ráčil, temuž panu Petrovi Wokovi z Rožmberka v diedictví uvesti a dávatí ráčil.

Také J.M.C. ráčí odevšech nápadův práv a jiných spravedlnosti svých, kteréž by k statkům jeho pana Petra Woka z Rožmberka jichž nyní v držení a užívání jest i také kteréž jest prve komu koliv odbyl a odprodal, bud'to zápisném manským, duchovním a jakýmžkoliv spůsobem jiným a právem jmíti praviti a domnívati se ráčili a ty žeby se nyní neb potom kdykoliv najíti a vyhledati mohli a neb vyhledali a našli auhrnkem upaustieti a ty vsecky statky bez výjimky ano i klášter a miesto Borovany s vesnicemi a sevším jeho příslušenstvím, témuž panu Petrovi Wokovi z Rožmberka, diedicům a budoucím jeho dskami zemskými zjistiti a za spupné a svobodné diedictví do desk zemských vložití chtíti ráčí.

Dále také ráčí J.M.C. témuž panu Petrovi Wokovi z Rožmberka, dům svůj ležící na Hradčanech niekdy Jiřímu z Lobkovitz a již J.M.C. náležející a ten tolikéž ve dsky zemské jemu diedicum a budaucím jeho ku pravému právu diedickému vložití. Z strany pak kláštera Vyšebrodského týž klášter má po smrti téhož pana Petra Woka z Rožmberka na pana Jana hrabie z Serynu a na Rožmberce a jeho diedice mužského pohlaví připadnouti však tak jestližeby Pan Buoh panu hraběti, diedice mužského pohlaví dáti neráčil, tehdy týž klášter s jeho příslušenstvím na J.M.C. a budaucí krále České přijíti a připadnouti má a J.M.C. ani budaucí králové Český od téhož kláštera zastavovali, odkazovati, dávatí a odprodávati jmití neráčí a moci nebudau. Nýbrž týž klášter zauplna a v celosti zustavati má, poniedž rod pána z Rožmberka tu svůj pohřeb z nadání téhož statku od předkuv jich mají.

A jakž jisti platové komorní niekterým osobám duchovním z panství Krumlovského vycházející, na témž panství a zvláste na některých vesnicích ano i z téhož statku neb panství své dávající a jakž prve tak i nyní od téhož pana Petra Woka z Rožmberka pojistieni a J.M.C. v podáních urburních registrych zejména položeny sau takový všický platové mají od J.M.C. a neb budaucích držiteluv téhož panství Krumlovského bez umenšení každoročnie zcela a zauplna týmž duchovním lidem, tak jakž prve vycházeli bez zadržování a bezevšeho zaneprázdnieni nápadníka neb nápadníkův budaucích statku jeho pana Petra

Woka z Rožmberka vycházeti a vydávany býti. Obzváštie pak miesta Prachatic jezuitum do miesta Krumlova podle nadání niekdy pana Viléma z Rožmberka pana bratra jeho, to což v fundaci vymiezeno jest, jakž táž fundáci ve desk zemských v kvaternu trhovém sivém léta 1590 a středu po sv.Janu Křtiteli I-6 to ukazuje všecko zauplna má vycházeti a J.M.C. jim to vyplnievati naříditi, ano teke právu pro týž plat z miestečka Husince sníti a justou na miestečko Wolary podle té dskách zemských fundaci přenéstí ráčí. Naproti tomu zase cožkoliv k duchovenstvím i jinak adpias causas k témuž panství Krumlovskému i také Prachatickému a příslusenstvím jich vychází to tolikěž aby zauplna bezevšeho zadržování od nápadníkův i držiteluv jiných statkuv téhož pana Petra Woka z Rožmberka vycházelo a J.M.C. jest se vtom milostivie témuž panu Petrovi Wokovi z Rožmberka zakázati ráčil, když o statku svém kšaft a porřízení na list mocný královský učini, že témuž kšaftu jeho neráčí chtíti žádné překážky učiniti, nýbrž po jeho smrti nad týmž kšaftem jeho a porřízení svau milostivau a královskau ruku ochranou držeti jmíti ráčil.

Dále také pan Petr Wok z Rožmberka a neb nápadník a nápadníci jeho mají a budou povinni všechny bernie a posudný kteréž by za držení toho panství zastávali a vyhledati se mohli zcela a zauplna ztéhož panství spraviti a zaplatiti a všechny a všelijaké jiné závady a správy na tom panství očistiti.

Jestli že by pak J.M.C. a neb budaucí držitelé toho panslvi kdykoli a neb jako od kohokoli z toho panství jakýmkoliv spůsobem vyveden býti ráčil i také jestliže Pan Buoh témuž panu Petrovi Wokovi z Rožmberka diedice mužského pohlaví dáti ráčil, tehdy za tiemi dvíema příčinami z toho narovnáni a smlauvy zcela a zoupna sjíti a při předesení prvním a nyníším způsobu to vše zustati, tak že to očistieny všech statkuv pana Petra Woka z Rožmberka i jiných všech nadepanych artykuluv, z obojí strany minautí má, a jakž J.M.C. z své strany tak také on pan Petr Wok z Rožmberka z své strany s diedici a budaucími svými při své pravie a spravedlnosti zustati ráčí a má, a bude se moci zase týž pan Petr Wok z Rožmberka i v Prachatice s tím což se J.M.C. nyní postupuje s jedním komorníkem pražským a potom listem ohraným uvázati.

Dáleji pak tiech dvakráte sto tisíc míšeňských těž i tiech dvanácte tisíc hotových má zase od nápadníka neb nápadníkův ihned po vyvedení J.M.C. navráceno býti a pakliby se toho nestalo tehdy J.M.C. ráčí moci od desk zemských, komorníkem v statky všechny neb nadíle týmž nápadníkem jeho pana Petra Woka z Rožmberka náležitě uvážiti ty držeti a užívati dotud a tak dlouho dokudžby táž summa tiech dvakráte sto tisíc a dvanácte tisíc kop míšeňských i s kodami a náklady kteréžby proto vzešli zcela a zauplna daná a zaplacená nebyla. Toto se přitom znamenitie vymínjuje že J.M.C. ráčí tu moc míti na tom na všem neb nadíle což se v této smlauvie obsahuje a oč tato smlauva učiněná kdyžby sekoliv J.M.C. líbilo a komukoliv se J.M.C. vidielo osobie neb osobám, práva svá bud' hned neb kdykoliv postaupiti, dáti, prodati a s tím sevším jako s svým vlastním učiniti. Naposledy kdyby kdy z panství Třeboňského a Novohradského tak jak až dosavád toho obyčeje jest byl, ryby všelijaké přes panství Krumlovské kdykoliv se vezli tehdy aby na prolivkách i s sázení rybách, ty který takové ryby povezau na časy budoucí i věčný, žádné překážky netrpieli a mimo starobylý mejta neb cla vejše obtíživání nebyli.

A což tu mezi J.M.C. a týmž panem Petrem Wokem z Rožmberka smluveno a na jistém miestie a konci postaveno jest J.M. C. milostivie ráčín se zakazovati. A týž pan Petr Wok z Rožmberka, jako šlechtný páně připovídá tomu všemu což se svrchu píše, dosti učiniti, což vše dáleji dskami zemskými má býti utvrzeno a zapsáno a J.M.C. nařídíc k tomu skrze

jistau relaci relátory ke dskám zemským ráči moci sobie smlauvu bez přítomnosti druhé strany do desk zemských dát vložit.

Tolikéž i on pan Petr Wok z Rožmberka, přijdouce ke dskám zemským učiniti bude moci. Toto na svědomí a této smlauvy dokonalé utvrzení J.M.C. pecet' svau vlastní s podpisem ruky J.M.C. ráčil jest viedomie ktéto smlauvie poručiti přitisknouti a týž pan Petr Wok z Rožmberka tolikéž pecet' svau vlastní ktéto smlauvie dal jest přitisknouti a svau vlastní rukau se podepsal.

Stalo se léta a dne svrchu psaného.

Rudolf II

Petr Wok z Rožmberka

tento výpis dán jest z desk zemských, s povolením urozeného a statečného rytíře pana Jana z Klenového a z Janovic na Žinkovech a Žitenicích, nejvyššího písaře království Českého. Pod pečetěmi Jakuba Menšíka z Menšejna, místo sudího a Bohuslava z Michalovic a na Risenicích místopísaře téhož království Českého v sobotu po neděli Jubilate léta 1601.

Bohuslav z Michalovic a na Risenicích

Mistopisar kralovstvi Ceskeho

Ve čtvrtek 5.května 2011 byla slavnostní vernisáží otevřena na státním hradě Nové Hradě v Jihočeském kraji otevřena výstava s názvem „Rožmberské Novohradsko“. Výstava, která představuje mnoho zajímavých exponátů mapuje hlavně období, kdy zdejší hrad a okolní panství měl v držení rod Rožmberků.

Celá výstava je rozložena na dvě části, z nichž ta první část představuje vývojové etapy hradního komplexu, který je návštěvníkům ukázán na celkem pěti panelech a trojrozměrném modelu hradu. Kromě toho je celkový vývoj hradu součástí 3D animace, kterou zájemcům

pustil kastelán hradu Nové Hradě, pan Smolík. Z tohoto důvodu je součástí prohlídkové trasy také LCD obrazovka. V první části výstavy si návštěvníci mohou prohlédnout také nálezy, které pochází z nedávno prováděného archeologického výzkumu, jejímž cílem bylo získat další poznatky z historie hradu. Archeologický výzkum se tentokrát týkal hradní studny. A že se v takové studni najdou zajímavé kousky ukazuje i výstava toho, co se ve zdejší hradní studni našlo. Od okovů, nádob, peněz, hracích kostek, několika gotických klíčů, zámek, a dokonce i části zbraní a fragment drátěné košile a také středověké pečetidlo.

První část výstavy je doplněna rozměrným panelem s časovou osou, kde návštěvníci mohou přehledně vidět nejenom majitele hradu v určitých obdobích, jejichž podobizny jsou doplněny také jejich znaky, ale i údaji o tom, co se právě v té které době dělo nejenom v Čechách, ale i ve světě a hlavně, co se dělo s hradem.

Dalším panelem, který je v této části výstavy návštěvníkům k dispozici je panel týkající se šlechtických úředníků – purkrabích a hejtmánů. Panel má název „Purkrabí a jeho účty“ a seznamuje návštěvníky s tím, co vlastně takový panský úředník měl na starosti. Také tento panel je doplněn znaky těch nejznámějších rožmberských úředníků a fotografiemi dobových dokumentů. A posledními exponáty v této části výstavy jsou kopie pečetí vlastníků Novohradského panství.

Druhá část výstavy je zaměřena na představení zajímavých staveb, které se nacházejí na Novohradsku. Jedná se o středověkou tvrz Cuknštejn a dále potom významné sakrální stavby, jako jsou například kostel sv. Petra a Pavla v Nových Hradech, klášter Augustiniánů v Borovanech, kostel Nanebevzetí Panny Marie, kostel sv. Mikuláše v Horní Stropnici a kostel sv. Jana Křtitele v Žumberku.

Další čtyři panely představují řemesla, kterým se na Novohradsku za vlády Rožmberků neobyčejně dařilo. Prvním z nich byl cech kameníků. Na panelu jsou ukázky výrobků, které cech kameníků vyrobil, dobové kresby způsobu práce kameníků a fotografie kamenických značek. Druhý panel představuje rožmberské lázeňství. I tento panel je doplněn dobovými kresbami. Třetí panel představuje Rožmberské rybníkářství – to za časů posledních Rožmberků bylo opravdu zlatým dolem. Poslední panel představuje sklářství. O tom, že se na Novohradsku dařilo sklářům a jejich práci za doby vlády následujícím šlechtickým majitelům – Buquoyům, o tom se všeobecně ví, vždyť tehdejší hyalitové neprůhledné sklo nebylo překonáno

ani v dnešní době. Ale o tom, že tato sklářská tradice byla zahájena vlastně už za doby vlády posledních Rožmberků, konkrétně za vlády Viléma z Rožmberka, o tom se zatím moc nevědělo. A přesto již tehdy se práce našich sklářů proslavila, a to nejenom v Čechách, ale i v Rakousku. Sklárství je na výstavě zastoupeno nejenom tímto panelem. Jedna z vitrín, která byla umístěna v této části výstavního prostoru byla celá věnována sklárství – v horní části se představují výrobky současných sklářů, kteří na základě dobových dokumentů a postupů vyrábějí repliky středověkých sklenic – kromě renesančního humpenu s ručně nakresleným znakem Českých Budějovic jsou zde vidět i další repliky historického skla, například replika tzv. medvědího poháru. Ve spodní části vitríny jsou ukázky sklářských píšťal, které byly nezbytné v každé sklárně, a na kterých se foukalo nejenom sklo používané na stolech, ale například i sklo tabulové.

Výstava je pro veřejnost otevřena od 6. května 2011 po celou hradní sezonu v otvírací době hradu. V prostorách hradu zůstane trvale. Další zajímavostí se stane od léta součástí prohlídkové trasy hradní příkop.

Další z akcí, které připravila Jihočeská vědecká knihovna v Českých Budějovicích v rámci akcí k Rožmberskému roku, je výstava s názvem „Rožmberkové v literatuře“. Výstava je koncipována jako přehled knih, jejichž námětem se stali Rožmberkové.

V několika vitrinách jsou vystaveny knihy psané česky, ale i německy a anglicky. Knihy vydané v nedávné i dávné minulosti. Na výstavě se ale neobjevuje pouze literatura faktů, ale i historické romány které si jako svůj vzor, námět, vybraly určitou kdysi existující, historicky doloženou osobnost z rodu Rožmberků. Takže mezi vystavenými knhami jsou například v několika vitrinách jsou díla našich předních spisovatelů (např. Ludmily Vaňkové, Václava Beneše Třebízského, Jiří Mařánka, Niny Bonhardové, Jaroslava Bartla, Václava

D. Michalovice, Jana Bora, Jiřího Pauera, Zdeňky Bezděkové, Václava Křístka, Edy Kriseové, Miroslava Huleho, Jiřího Stibrala), v dalších potom odborná pojednání z pera našich předních historiků (např. Adolfa Kalného, Františka Beneše, Blaženy Rynešové, Josefa Pelikána, Miroslava Milece, Tomáše Kleisnera, Zuzany Holečkové, Anny Kubíkové, a hlavně prof.PhDr. Jaroslava Pánka DrSc, dr.h.c.).

Kromě toho je výstava obohacena o několik dobových vyobrazení příslušníků Rožmberků – Petra Voka z Rožmberka, Viléma z Rožmberka, Perchtu z Rožmberka dobová vyobrazení rožmberských držav a také fotografie zajímavých listin, které svým podpisem a pečeti stvrzovali někteří významní příslušníci z rodu Rožmberků. Proto se na výstavě objevila například listina Oldřicha z Rožmberka, kterou obnovil obyvatelům městečka Trhové Sviny právo odúmrti. Další listinou, jejíž fotografie se na výstavě objevuje je listina Albrechta Habsburského, kterou oznamuje purkmistru, rychtáři a radě města Českých Budějovic, že předal správu hejtmanství v Českých Budějovicích panu Oldřichovi z Rožmberka.

Na dalších panelech se objevuje například renesanční celokožená vazba rožmberského urbáře z roku 1585, který je zdoben slepotiskou a rožmberským supralibros, ukázky zápisů z Rožmberské popravčí knihy a titulní strana Registru majestátů, privilegií, obdarování a svobod sepsaných Václavem Březanem.

Výstava, instalovaná ve druhém patře Jihočeské vědecké knihovny je otevřena od 13.května do 31.srpna 2011.

Letošní rok je akcemi, které se vztahují k Rožmberkům doslova nabit. Každá historická památka v Jihočeském kraji, každé muzeum si pro letošní rožmberské výročí připravilo svou akci.

Také město Písek, které je každoročním pořadatelem akce „Cipískoviště“ se pro letošní rok rozhodlo akci uspořádat v duchu „Rožmberském“. A tak v době od 11.května bylo na náplavce vedle historického kamenného mostu možno vidět, jak sochaři Josef Faltus a Jiří Kašpar vytvářejí z cca 100 tun speciálně upraveného stlačeného a máčeného písku celkem šest soch, které představují některé z příslušníků rodu Rožmberků. Sochy by měly být k vidění na náplavce až do konce měsíce června. Vernisáž letošního Cipískoviště proběhla 21.května v 11.00 hodin. A které z příslušníků rodu zde návštěvníci mohou spatřit? Především poslední dva rožmberské vladaře – Viléma z Rožmberka a Petra Voka z Rožmberka. Dále potom tři příslušnice rodu ženského pohlaví – Perchtu, slavnou rožmberskou „Bílou paní“ a dále Bohunku a Evu. Poslední lidskou postavou je malý Jan Zrinský ze Serinu, který měl být nástupcem rodu, ale bohužel zemřel dříve, než se mohl majetku ujmout. Poslední sochou, kterou sochaři na náplavce stvořili je opička držící štít se znakem rodu Rožmberků.

Každá ze soch je navíc ještě doplněna informačním panelem, na kterém si návštěvníci mohou přečíst jednak koho socha představuje a také něco historických dat z jeho životní pouti. Organizátorům mohu pouze vytknout jedno historické pochybení. Při zpracování jednotlivých panelů k sochám došlo pravděpodobně k prohození, protože socha, která je označena jako Petr Vok z Rožmberka má na hrudi řetěz s Řádem zlatého rouna. Bohužel ale jediným držitelem tohoto řádu byl v rožmberském rodě jen a pouze Vilém z Rožmberka. Ale toho si mohl všimnout pouze někdo, kdo je s historií rodu Rožmberků obeznámen. Proto je možno toto pochybení organizátorům letošního Cipískoviště jistě odpustit.

V květnu 2011 byla ve Valdštejnské jízdárně v Praze veřejnosti otevřena výstava, která je hlavní akcí k Rožmberskému roku. A protože jsem jihočechem a historie mne zajímá, ale také proto, že v televizi, rozhlasu a denním tisku byla tato výstava velice intenzivně nabízena a

také chválena, nezbývalo mi nic jiného, než ji také navštívit. A protože byly prázdniny, vzal jsem s sebou i rodinu. A protože nejsem pražák, budu tuto výstavu hodnotit z pohledu návštěvníka, který se do Prahy podívá maximálně párkrát ročně.

Místo konání výstavy jsme po krátkém bloudění nakonec našli, neškodilo by vchod do Valdštejnské jízdárny nějak výrazněji zvenku označit. Podle informací. Které jsem našel na webových stránkách totiž nebylo až tak jasné, jestli se k výstavě dostanu z Valdštejnské zahrady, nebo od stanice metra.

Vstupní prostor mne rozhodně velmi upoutal, a to nejenom svým provedením, ale i tématem. Uprostřed vstupního sálu byl umístěn Rožmberský jezdec v životní velikosti, dokonce i s pojednáním k tomuto fenoménu a ukázkou vyobrazení jezdeckých pečeti Jindřicha z Rožmberka, krále Přemysla Otakara II. a kromě nich

také Rožmberský epitaf. Rozhodně impozantní nalákání na ve vedlejším prostoru instalovanou výstavu. A dalším lákadlem byly po levé straně od vchodu instalované vlajky současných obcí, které mají jako hlavní symbol rudou rožmberskou růži. I když musím na památkáře prásknout, že tahle část výstavy nebyla z jejich hlavy – na koordinační poradě se totiž dozvěděli, že Jihočeské muzeum bude v rámci projektu „Rožmberský rok“ pořádat výstavu s námětem rožmberské růže v komunálních symbolech současných obcí Jihočeského kraje a protože to považovali za námět ne tak docela od věci, tak ho prostě použili, a protože jejich výstava byla větší, v Praze a očekávala se na ní hojná účast návštěvníků, prostě nám některé vlajky obcí odloudili.

Při nákupu vstupenek jsem se s potěšením dozvěděl, že v rámci výstavy se smí fotit, ale pouze bez použití blesku. Teprve později jsem zjistil, že toto focení je velice problematické a prakticky 2/3 fotografií jsem nakonec smazal, protože v prostoru bez světla s na focení naprosto nevhodným osvětlením se to prostě lépe udělat nedá, alespoň ne s fotoaparátem, který na tyto podmínky není uzpůsoben. A jak jsem již výše uvedl, právě osvětlení jednotlivých exponátů v pološeru výstavy v mých očích celou výstavu dost degradovalo. Výstava byla co se týče exponátů naprosto dokonalá, cestou dovnitř prostoru vlevo se nacházely především předměty náboženského charakteru, v zadním prostoru byly vojenské

exponáty a nahoře na galerii alchymie a numizmatika. Cestou zpět z výstavního prostoru, tedy opět z mého pohledu vlevo byly zase předměty světské povahy a celá výstava vlastně končila pohřebním štítem, pohřebními prapory a epitafem. Jak jsem již uvedl, exponáty byly velice zajímavé, bohužel volbou naprosto nevhodného osvětlení mne výstava jako celek docela zklamala. Zabývám se hlavně heraldikou, takže mne zajímaly hlavně předměty s heraldickými motivy a tady platila nevhodnost osvětlení dvojnásob – příliš intenzivní světlo z nevhodného úhlu naprosto stíraly důležité detaily, které právě mne tak zajímaly.

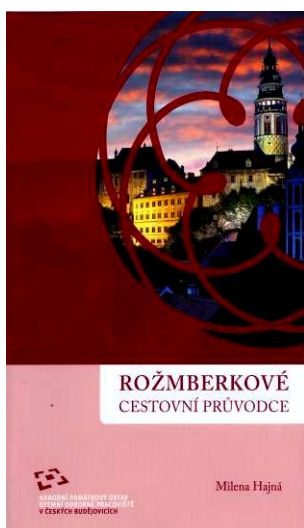
No a celkový dojem návštěvníka po shlédnutí výstavy? Když shrnu veškeré dojmy, všechna pro i proti, z nichž jsem některé již výše uvedl, mé zhodnocení je spíše mírně negativní. A důvod – pro mne hlavně naprosto nevhodná práce se světlem. Rožmberkové, tedy hlavně ti poslední žili v renesanci, která přišla po gotice – já když si představím tyto dva směry, vidím světlo, mnoho světla, ale výstava, kterou jsem právě prošel a teď hodnotím ve mne vyvolává pocit šera. A to ne z důvodu čtyřstého výročí vymření rodu Rožmberků, ale spíše kvůli tomu šeru výstavního prostoru. Naštěstí tento nepříznivý dojem alespoň trochu odezněl po zakoupení publikace Rožmberkové – stručného průvodce výstavou, ve kterém jsem našel mnoho informací a také fotografie exponátů, které se mi na výstavě nafotit prostě nepodařilo. A jak jsem zjistil, bude ještě jedna publikace, ale o tom až v příštím čísle časopisu.

Muzejní noc, která proběhla dne 10.6.2011 byla tak trochu výjimečná. Jednak se neodehrávala v sídle Jihočeského muzea, tedy v Českých Budějovicích, ale tentokrát na tvrzi v Žumberku a jednak byla výjimečná i průvodkyní. To se tentokrát stala Mgr. Helena Stejskalová, která na sebe vzala úlohu a kostým bílé paní Rožmberské – paní Perchty. Výjimečná byla i v jiném ohledu. Pracovníci muzea zde účinkovali v dobových krojích, což bylo výjimečné, a také v rámci této muzejní noci proběhlo několik krátkých přednášek, které se vztahovaly k rodu Rožmberků. Návštěvníci se tak například mohli dozvědět o tom, proč vlastně Rožmberkové používaly znamení růže, jak to bylo s tzv. obrazem Dělení růží a jak a proč byl původní jednoduchý rožmberský znak vylepšen Vilémem z Rožmberka. Tyto informace na základě erbovní pověsti a dalších archivních materiálů přednesl Ing. Milan Daněk. Od archeoložky Jihočeského muzea, Mgr. Zuzany Thomové, se návštěvníci dozvěděli zajímavé informace, vzešlé z výzkumu rožmberské hrobky v klášteře ve Vyšším Brodě. Byla například vyvrácena pověst o tom, že všichni Rožmberkové zde pohřbení sedí kolem stolu. Návštěvníci mohli vidět videozáznam, který vznikl při tomto průzkumu. PhDr. Nora Jelínková zase přiblížila působení alchymistů na dvoře posledních rožmberků a konečně PaedDr. Et PhDr. Aleš Stejskal, PhD. přiblížil další zajímavé období – připravovanou vzpouru rybníkářů proti Petru Vokovi. Také proběhl křest historické repliky rybářské lodi.

V rámci programu byly návštěvníkům rovněž předvedeny rozličné historické tance taneční skupinou Campanello z Třeboně a ti odvážnější návštěvníci měli možnost si tyto tance dokonce na vlastní kůži vyzkoušet. Kromě toho byla v rámci tvrze Žumberk uspořádána malá improvizovaná výstava zaměřená k rybářství a rybníkářství, lití různých předmětů z cínu a módní přehlídka modelů šatů, inspirovaných gotikou, renesancí a barokem. Tu předvedly posluchačky střední oděvní školy z Třeboně. V rámci programu také mohli přítomní navštívit právě rekonstruovaný kostel v Žumberku, kde mohli na vlastní oči vidět v letošním roce odkryté malby a dozvědět se zajímavosti, které se při této práci objevily. A v rámci muzejní noci měli návštěvníci rovněž možnost shlédnout nově upravenou expozici v přízemí žumberské tvrze. Doprovodnými akcemi byli také ukázky práce se šupinami paní Ludmily Domínové, výroba a malování dřevěných hraček předvedené konzervátory Karlem a Pavlou Svobodovou a také ochutnávky jídel uvařených podle dochovaných receptů Petrem Stupkou.

Milena Hajná – Rožmberkové, cestovní průvodce, NPÚ, územní pracoviště České Budějovice, České Budějovice 2010

Tak trochu se zvědavostí jsem očekával to, s jakými publikacemi se pochlubí Národní památkový ústav České Budějovice, který je jedním z hlavních pořadatelů akcí k oslavám „Rožmberského roku“. Prvním takovým počinem byla dnes představovaná kniha Rožmberkové, cestovní průvodce. A abych pravdu řekl, s ohledem na její tloušťku a cenu jsem očekával víc. Pro běžného návštěvníka Jihočeského kraje je tato publikace dostačující a svým obsahem vyhovuje, ale pro někoho, kdo by se chtěl podrobněji zabývat rožmberskou historií je nákup této knihy naprosto postradatelný. Původně jsem měl za to, že právě tato publikace je onou inzerovanou velkou knihou, vydávanou k výročí. Informační šum.

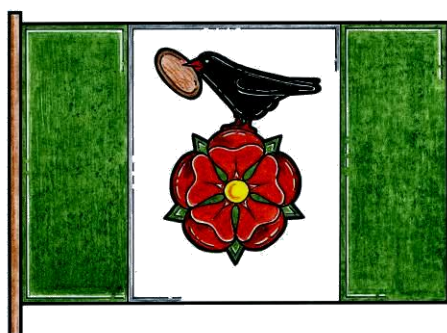
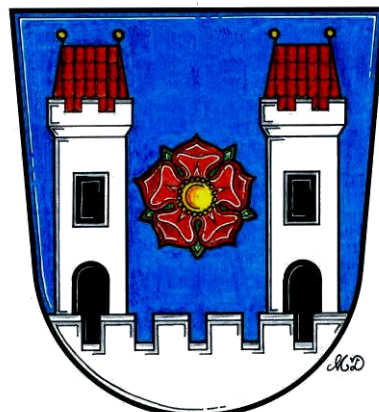
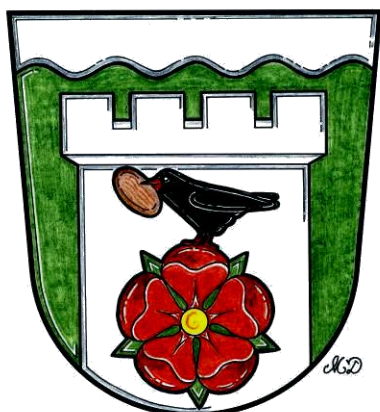
Rožmberkové – stručný průvodce výstavou, NPÚ, územní pracoviště České Budějovice, České Budějovice 2011

Když jsem po shlédnutí výstavy ve Valdštejské jízdárně utříd'oval informace, myšlenky a zážitky a přemýšlel o tom, jestli bych si odtud neodnesl ještě nějaký suvenýr, narazil jsem na tento vskutku „stručný“ průvodce výstavou. Vždyť má pouhých 203 stran. Nicméně je přímo naditý informacemi, daty a hlavně fotografiemi. A vzhledem k tomu, že jsem tak trochu „praštěný“ středověkem, prostě jsem si tuto publikaci koupit musel. A rozhodně jsem nelitoval. V tomto případě je částka 230,- Kč skutečně odpovídající cenou za tuto zajímavou, dobře uspořádanou a napsanou publikaci. Zájemci o Rožmberky zde naleznou mnoho zajímavých dat a informací a také obrázků předmětů s Rožmberky bezprostředně spojených.

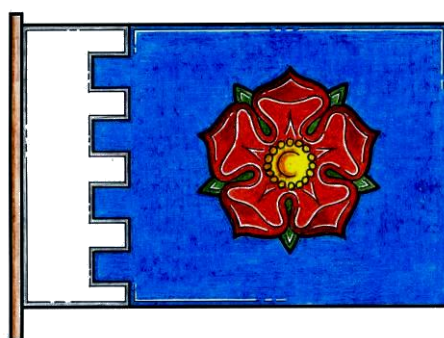

Jan Kuthan, Martin Stecker – Sedlčanskem po stopách Jakuba Krčína, Rodiče s.r.o., Praha 2005

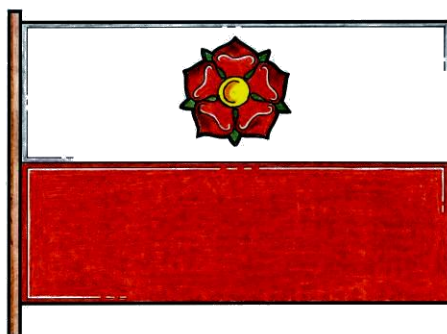
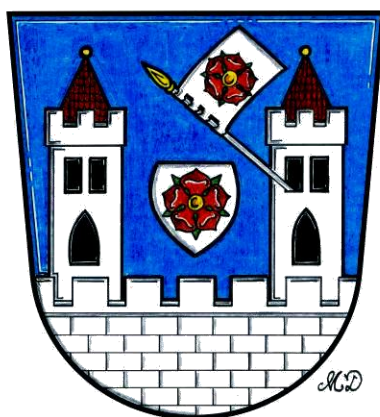
Tahle kniha se mi bohužel dostala do ruky až pět let po svém vydání. Osoba Jakuba Krčína, rožmberského rybníkáře, regenta a šlechtice mne vždy zajímala a pokud mohu posoudit z těch několika knih, které již byly na toto téma vydány je tato tou nejlepší. Některé z knih o Jakubu Krčinovi byly napsány odborně perfektně, ale jak bych to nazval „těžkou rukou“. Nejsou tedy příliš čtivé a tudíž je ten, kdo neprahne po datech rychle odloží. Tahle kniha je naprostým opakem. Je napsána lehce, a proto se čte jedním dechem. Navíc je plná data také fotografií, které dané téma knihy perfektně doplňují. Pokud budete mít možnost si tuto knihu koupit, nebo alespoň půjčit a přečíst, rozhodně byste neměli váhat.

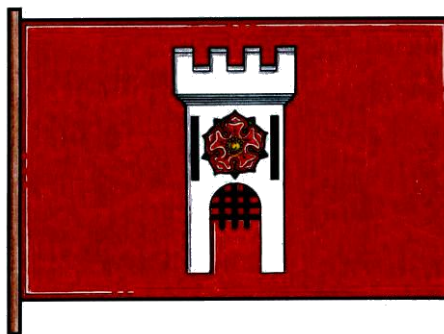
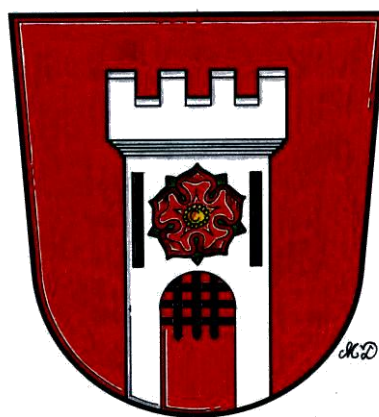
Přední Výtoň

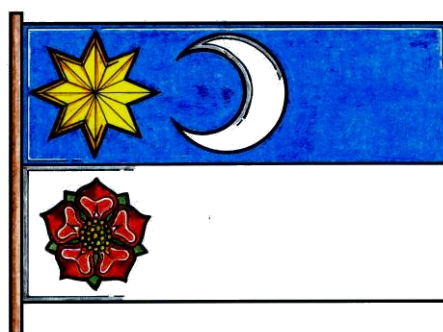
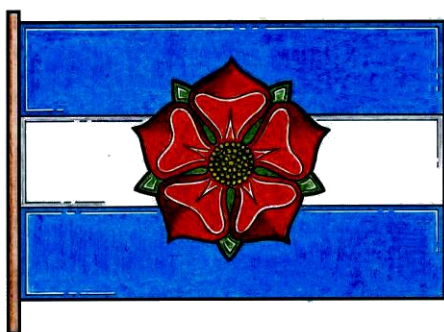
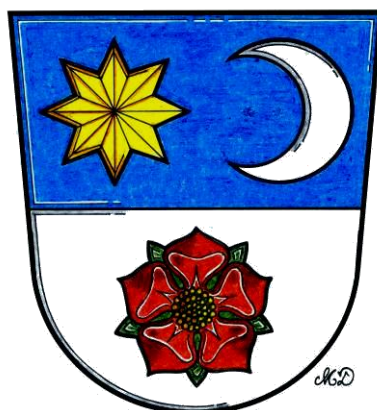
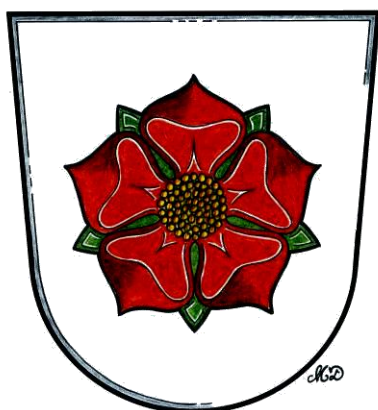
Kaplice

Třeboň

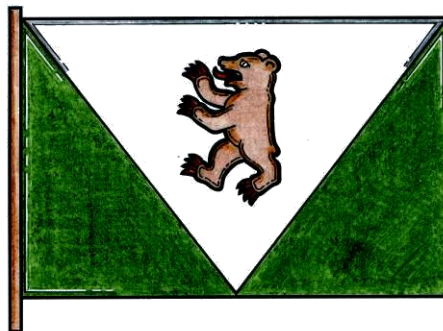
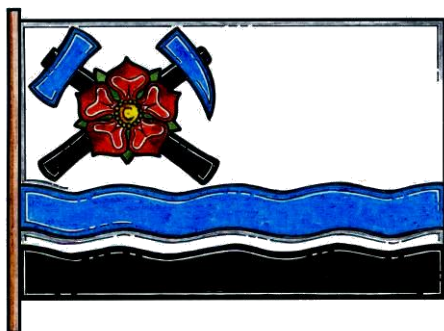
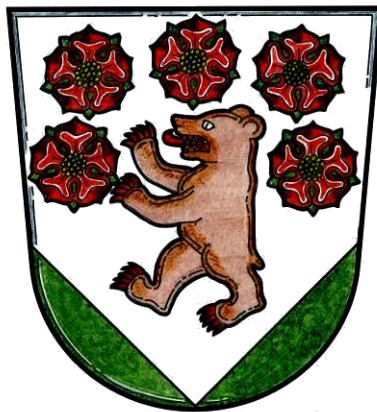

Horní Dvořiště

Frymburk

Rožmitál na Šumavě

Černá v Pošumaví

Brloh